

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXVI П'ЯТНИЦЯ, 13 ЛЮТОГО 2009 РОКУ ЧИСЛО 7 VOL. CXVI FRIDAY, FEBRUARY 13 2009 No. 7

Успіх УНСоюзу в 2008 році

ПАРСИПАНІ, Ню-Джерзі. — Український Народний Союз у 2008 році перевищив свої пляни стосовно Пенсійних грамот, продавши їх на суму понад 10 млн. дол.

„Ми дуже горді з цього історичного досягнення", – заявила Христина Козак, Головний секретар УНСоюзу. — Постійне зростання продажу Пенсійних грамот завдячуємо зусиллям працівників-продавців Головної канцелярії УНС, секретарям відділів і незалежних продавців. Крім того, до цього спричинилися також сприятливі ціни, пропоновані УНСоюзом, у протилежності до вкладів (CD), пропонованих іншими фінансовими фірмами".

УНС розпочав продаж Пенсійних грамот у 1992 році та постійно пропонує конкурентційні норми відсотків. Також УНС пропонує традиційні „IRAs", „Roth", „Simplified Employee Pension Plan" (SEPs) та інші пляни, котрі можна започаткувати вкладом 1,000 дол. Крім того, УНС пропонує „ Coverdell Educational Savings Account" навчальне конто.

У 2009 році УНС має на меті знову перевищити суму 10 млн. дол., пропонуючи конкуренційні відсоткові рати для нових грамот і Програму вірних членів для тих членів, яких Пенсійні грамоти дозрівають.

За докладнішими інформаціями читачі можуть звернутися до Головної канцелярії УНСоюзу (1-800-253-9862) і зв'язатися з Відділом Пенсійних грамот.

Президент Віктор Ющенко: намір уряду щодо кредиту – небезпечний

КИЇВ. – Президент України Віктор Ющенко вважає, що намагання українського уряду позичити в Росії кредит на 5 млрд. дол. є „ущербним" для України і несе загрозу національним інтересам України. Про це глава держави заявив 9 лютого на прес-конференції в Івано-Франківську.

Президент наголосив, що такі теми, як державний бюджет України і його дефіцит, а також розмір державного боргу, стосуються не лише уряду та його керівника, а й кожного громадянина України.

В. Ющенко нагадав, що в результаті урядового плянування бюджету дефіцит становить, орієнтовно, 31 млрд. грн., і ще близько 45 млрд. грн. плянується спрямувати на рекапіталізацію банків.

„Це дефіцит, який говорить, що уряд не може адекватно реаґувати на виклики, які сьогодні є. Це уряд, який не хоче пропонувати політику змін і реформ. Це уряд, який просто проводить далі політику популізму, і це небезпечно", – сказав Президент.

В. Ющенко повторно запропонував урядові відмовитися від такого рівня по суті неконтрольованого дефіциту бюджету.

У цьому контексті він застеріг від ситуації, коли Україна знову отримає гіперінфляцію. „Україна може попрощатися з однорозрядною інфляцією", – переконаний глава держави. За його словами, уже сьогодні жоден експерт не підтвердить закладений у бюджеті

(Закінчення на стор. 3)

Мистецька виставка на користь неповносправних дітей у Львові

Оксана Закидальська

ТОРОНТО. – Згідно з українським звичаєм, колядники з дерев'яною зіркою у дні Різдва ходять від хати до хати, колядують і збирають пожертви на потребуючих. Друзі навчально-реабілітаційного центру для неповносправних дітей „Джерело", що діє у Львові, запросили 50 художників створити свої ориґінальні різдвяні зірки, дохід з продажу яких призначили на підтримку навчально-реабілітаційного центру.

Виставка і продаж зірок відбулися 20-21 грудня 2008 року в приміщенні ґалерії Канадської української мистецької фундації (КУМФ). На виставці можна було купити зірки, малюнки, різдвяні прикраси і картки дітей „Джерела" та інші твори, які подарували мистці на користь центру. Відвідувачі виставки мали нагоду послухати Зеню Кушпету, яка з допомогою світлин на екрані розповіла про дітей і програми „Джерела".

Лікувальний центр у Львові виник в 1993 році з гуртка „Надія", який створили батьки дітей з церебральним паралічем. Відтоді центр розвивається, здійснює програми для розумово і фізично неповносправних дітей та консультує їхні родини. Тепер понад 240 дітей з особливими потребами беруть участь у щоденних програмах „Джерела".

З. Кушпета, член ради „Джерела", народилася в Тандер-Беї, Онтаріо, здобула музичну освіту в університетах Торонтському і Джона Гопкінса, вчила фортепіянової музики в Квінс-університеті і концертувала в Канаді, США та Европі. Коли познайомилася з діяльністю федерації „Лярш", знайшла своє справжнє покликання і змінила життя.

„Лярш" – це міжнародня мережа товариств допомоги розумово неповносправним людям, яку заснував канадець Жан Ванєй в 1964 році. Сьогодні федерація об'єднує 132 спільноти в 35 країнах.

Один рік З. Кушпета була волонтером „Ляршу" в Річмонд-Гілі біля Торонто, після чого вирішила віддатися повністю соціяльній праці.

(Закінчення на стор. 10)

Зеня Кушпета, член ради „Джерела". Фото: Оксана Закидальська

У дитини з „Джерела"– гарний настрій.

Малюнки дітей з „Джерела". Фото: Центр „Джерело"

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

США у квітні змінять свого Посла в Україні

КИЇВ. — Посол США в Україні Віліям Тейлор повідомив, що залишатиметься на цій посаді до квітня. „Я залишуся Послом до 20 квітня. Новий уряд Президента Барака Обами попросив мене залишитися ще на три місяці“, – сказав В. Тейлор, відповідаючи на питання про те, чи залишить новий уряд Президента США нинішнього Посла в Україні. В. Тейлор додав, що в червні закінчується його трирічний термін перебування на цій посаді, тому до України приїде новий Посол США. „Нормальна ротація, жодних політичних причин“, – зазначив дипломат. (Радіо „Свобода“)

Голова ВР відвідав Брюсель

БРЮСЕЛЬ, Бельгія. — Свою першу візиту з моменту обрання головою Верховної Ради Володимир Литвин здійснив 10 лютого до европейських інституцій, де поглибив міжпарляментські стосунки. Під час дводенного перебування у Бельгії В. Литвин зустрівся з Генеральним секретарем Ради Евросоюзу, Верховним представником з питань спільної зовнішньої та безпекової політики Хав'єром Соланою, головою Европарляменту Гансом-Ґертом Потерінґом та офіційними представниками Королівства Бельгії. У центрі обговорень – міжпарляментські стосунки, питання внутрішньої політики та подробиці нової ініціятиви Европарляменту „Евронест“. Проведені у Бельгії два дні були багатими на обміни думками, зустрічі та пляни на майбутнє, ствердив Посол України при Евросоюзі Андрій Веселовський. „Основна мета візити Голови Верховної Ради України до Брюселю – представити консолідоване бачення розвитку стосунків українського парляменту з Евросоюзом“, – заявив Посол. Згідно з повідомленням пресслужби Верховної Ради, В. Литвин також зустрівся з декількома головами фракцій Европарляменту, взяв участь у спільному засіданні Комітету зі закордонних справ Европарляменту, делеґацією цієї ж установи, що опікується зв'язками з Україною від Комітету парляментського співробітництва Україна-ЕС. (*Радіо „Свобода“*)

Реабілітовано понад 30 тис. жертв сталінізму

КИЇВ. — Спільно з Державним комітетом архівів України, Українським інститутом національної пам'яті, Міністерством внутрішніх справ України Служба безпеки України (СБУ) бере участь у здійсненні міжвідомчого архівно-пошукового проєкту „Український мартиролог XX ст.“. Проєкт передбачає створення централізованого автоматизованого обліку громадян України, репресованих з політичних мотивів. У рамках цього проєкту співробітники управління СБУ в Луганській області вже обробили майже 20 тис. справ. Йдеться, в основному, про 1930-ті роки, коли політичні репресії були особливо масовими. Реабілітовано більш як 30 тис. громадян України, уродженців і мешканців Луганської области, які стали жертвами сталінізму. Узагальнення і аналіза матеріялів, відісланих до архіву СБУ, дадуть змогу уточнити кількість потерпілих від тоталітарних репресій в Україні з 1927 по 1990 роки. Сьогодні дослідники називають уже більш як 1 млн. жертв. Буде максимально спрощено доступ усіх громадян до архівних документів радянських органів державної безпеки. *(„День“)*

В Україні хабарі стали в три рази більшими

КИЇВ. — В Україні в 2008 році розмір середнього хабара збільшився в 2.7 раза та склав 72 тис. грн., повідомили 6 лютого в Міністерстві внутрішніх справ. Міліція констатує збільшення середньої суми хабара в 2.7 раза з 26.6 тис. грн. в 2007 році до 72 тис. грн. в 2008 році. Минулого року правоохоронні органи виявили 2,900 хабарів на 117.1 млн. грн., тоді як в 2007 році загальна сума хабарів склала 34.5 млн. грн. Міністер внутрішніх справ Юрій Луценко відзначив, що до кримінальної відповідальности притягнуто 1,600 підозрюваних в хабарництві, переважна більшість з яких – службовці органів влади, а також судді. Як підкреслив Ю. Луценко, до кримінальної відповідальности притягуються представники обласних державних адміністрацій, зокрема Дніпропетровської, Житомирської, Запорізької. В кінці січня цього року міліціонери затримали голову Новоодеської районної державної адміністрації Миколаївської области Ігоря Ніколаєнка, коли він отримував 150 тис. дол. за виділення зацікавленим особам понад 20 гектарів землі на території району. Йому загрожує до 10 років позбавлення волі з конфіскацією майна. *(„Газета по-українськи).*

Тема зустрічі – ґльобальна загроза

КИЇВ. — 7 лютого відбулася зустріч секретаря Ради національної безпеки і оборони України Раїси Богатирьової з Послом США в Україні Віліямом Тейлором, на якій обговорювалися питання українсько-американського співробітництва в рамках „Ініціятиви ґльобального зменшення загрози“ з метою мінімального використання матеріялів, придатних для виготовлення ядерної зброї. Посол В. Тейлор поінформував, що зазначена ініціятива та забезпечення безпеки поводження з ядерними матеріялами у всьому світі є однією з першочерговостей нового Президента США Барака Обами. Зі свого боку, секретар РНБО України запевнила американську сторону, що Україна була і залишається послідовним партнером щодо співробітництва в рамках „Ініціятиви ґльобального зменшення загрози“, вживає усіх необхідних заходів з метою недопущення використання ядерних матеріялів, якими володіє Україна, для виготовлення ядерної зброї. Сторони обмінялися думками щодо подальшої співпраці у сфері зменшення загрози та відзначили високий ступінь співробітництва між Україною та США у сфері використання ядерної енергії. *(Радіо „Свобода“)*

Патріярх РПЦ Кирило обрав Україну для першої візити

СМОЛЕНСЬК, Росія. — Патріярх Московський і всієї Русі Кирило має намір свою першу закордонну візиту здійснити в Україну. Про це він заявив у неділю, 8 лютого, в Смоленську під час своєї першої після обрання пастирської поїздки. „Я хотів би відвідати матір міст руських – Київ, нашу стародавню столицю і центр російського православ'я“, – сказав Патріярх. Наступним після Смоленська містом, де збирається побувати новий Патріярх, стане Калінінґрад – другий центр єпархії, яку Владика Кирило очолював понад 20 років. Після цього він плянує побувати в своєму рідному місті Санкт-Петербурзі і помолитися перед мощами св. Олександра Невського, якого вважає своїм покровителем. Патріярх Кирило запевнив, що Церква розмовлятиме з народом „зрозумілою мовою“. *(„Газета по-українськи“)*

Ю. Тимошенко – за уніфікацію европейських цін

МЮНХЕН, Німеччина. — Прем'єр-міністер України Юлія Тимошенко висловилася за уніфікацію цін на газ і транзит енерґоносіїв для усіх европейських споживачів. Про це вона заявила у суботу, 7 лютого, на Мюнхенській конференції з безпеки. Ю. Тимошенко сказала учасникам конференції, що газова криза, на її думку, виявила відсутність єдиної енерґетичної стратегії в Европі стосовно монопольного постачання газу: „Це означає, що не формується ціна транзиту, уніфікована для всіх, і не формується ціна на газ, уніфікована для всіх. Гадаю, якщо ми знайдемо такі уніфіковані підходи, ми зможемо усунути політичний компонент з системи формування цін на постачання газу в европейські країни“. Український прем'єр-міністер висловила впевненість у тому, що „після таких стресів“, як нещодавня газова криза, процес диверсифікації джерел постачання газу до Европи піде швидшими темпами. Ю. Тимошенко закликала Росію підтримати Европейську енерґетичну хартію, і наголосила, що Україна не здійснювала незаконного відбору газу і не перекривала його транзиту до Европи. *(Бі-Бі-Сі)*

Міжнародний тиждень НАТО відкривається у Києві

КИЇВ. — Тиждень НАТО, що пройде в Національній академії оборони України, цього року присвячений реаґуванню країнами-членами альянсу на зміни в сфері безпеки. Міжнародні тижні НАТО є одним із пунктів Пляну дій у співпраці України з Альянсом. У відкритті тижня НАТО плянується участь начальника Оборонного коледжу Альянсу Вольфа-Дітера Лизера та Посла Словаччини в Україні Урбана Руснака. Провідний експерт Інституту зовнішньої політики Дипломатичної академії при українському Міністерстві закордонних справ Олександер Палій 8 лютого сказав, що вважає, цей захід сприятиме поглибленню розуміння важливоси України для НАТО, та важливости національного війська для самої України: „Покищо ані в державі, ані в самій армії немає усвідомлення того, що армія є стрижнем держави, і по багатьох питаннях мусить не лише пристосовуватися до суспільства, а й визначати позицію держави в тому числі“. Він вважає, що в Україні дедалі більше розуміють, що ґарантування національної безпеки залежить від вступу в НАТО. З іншого боку, охолодження інтересу до евроатлантичної інтеґрації України з боку провідних країн-членів Альянсу, на думку О. Палія, триватиме недовго. *(„Німецька хвиля“)*

Божественна Літургія матиме сурдопереклад

ЛЬВІВ. — Відтепер особи, які мають вади слуху, зможуть долучитися до Божественної Літургії за допомогою компакт-диску, на якому її представлено з сурдоперекладом. Такий диск підготували співробітники Катехетично-педагогічного інституту – повідомляє „Гал-info“. Окрім Літургії, на диск записано словник 150 богословських термінів мовою жестів. Праця над створенням такого носія тривала понад два роки, до неї залучали богословів, сурдоперекладачів та осіб з вадами слуху. Втім, це не єдиний крок, який робить Церква, аби кожна людина могла зачерпнути Божественної Благодаті, зазначив прес-секретар Львівської Єпархії УГКЦ Павло Дроздяк. Основною ж проблемою, що ускладнює спілкування між священиками та вірними, які мають проблеми зі слухом і зором, є брак фахівців. „Нині слухачі Львівської семінарії мають курс мови жестів, окрім того, вивчають психологію людей з вадами слуху та зору. Також вони організовують у спеціялізованих інтернатах гуртки, де працюють з такими дітьми“, – розповів П. Дроздяк. І вже згодом, прийнявши свячення, вони зможуть працювати і з цією частиною вірних. *(„Львівська газета“)*

Постане пам'ятник Соломії Крушельницькій

ТЕРНОПІЛЬ. — Виїзна нарада з питань спорудження пам'ятника Соломії Крушельницькій у Тернополі відбулася у Львові з участю тернопільського посадника Романа Заставного, міських чиновників, а також авторів монумента – архітекторів Володимира та Ізабели Ткачуків і скульптора Володимира Стасюка, повідомила 5 лютого прес-служба Тернопільської міської ради. Представники міської влади оглянули гіпсову модель скульптури, обговорили питання благоустрою території, де її встановлять, фінансові й інші організаційні питання. Впродовж двох місяців митці завершуватимуть скульптурну модель пам'ятника С. Крушельницькій, також представлять концепцію благоустрою місця встановлення монумента на бульварі Тараса Шевченка. *(„Львівська газета“)*

КОМЕНТАР З ПРИВОДУ

Прем’єр залишається, криза – також...

Петро Часто

ПАРСИПАНІ, Ню-Джерзі. – Політичне перенапруження, спричинене Зверненням Президента Віктора Ющенка до народу і швидкою, проте не вповні коректною відповіддю Прем’єр-міністра Юлії Тимошенко, мало кульмінацію 5 лютого – прем’єр у той день звітувала у Верховній Раді – але, з огляду на беззмістовність і безплідність усього політичного життя в країні, не мало катарсису: Ю. Тимошенко залишилася на чолі уряду.

За її відхід 226 депутатських голосів не знайшлося, а тільки 203: 172 з них – від Партії Реґіонів, 20 – від фракції комуністів, 10 – від „Нашої України – Народної самооборони“ і один навіть від Бльоку Ю. Тимошенко, може, й вона сама. Мовляв, то не мед – сидіти у прем’єрському кріслі в часи ґльобальної економічно-фінансової кризи.

Звітувала прем’єр бездоганно, на тлі „надзвичайно тяжкої ситуації“ розмістивши дуже втішні наміри: протягом цього року збільшити мінімальну платню на 18 відс., в бюджетній сфері трохи менше – на 8.8 відс, але з тим, що протягом року вона, наприклад, для лікарів і вчителів зросте також аж на 12 відс. Це відбудеться завдяки Стабілізаційному фондові, який має бути заповнений вже до березня – „за рахунок зовнішніх запозичень“. Фонд матиме понад 21 млрд. грн. і, як підкреслила звітодавець, „буде спрямований виключно на видатки розвитку“.

Що означає „за рахунок зовнішніх запозичень“, можна було довідатися ще того ж дня. Оскільки влада в Україні – це передусім доступ до грошей, до особистих вигод, то кожен ходить за кожним з відрами „компромату“. Отож депутат Верховної Ради Василь Петьовка розповсюдив таку цікаву інформацію: прем’єр Ю. Тимошенко відіслала до Москви групу своїх урядових чиновників випросити від російської влади великий валютний кредит, щонайменше 5 млрд. дол., аби погасити ним дефіцит державного бюджету України. В. Петьовка – член президії „Єдиного центру“, а ця партія – в категоричній опозиції до Ю. Тимошенко і її уряду, то й згадані відра в „єдиноцентриків“ місткіші.

Але диму без вогню не буває. Прем’єр вже тому дала підстави докоряти їй затісним і при тому непрозорим зближенням з Кремлем, що значно частіше, ніж усі інші київські політики, їздила до Путіна: в січні, лютому, травні, червні, жовтні минулого року і вже двічі – в січні цього року. А якщо згадати, що вона поступилася, принаймні на словах, в питаннях Чорноморської фльоти і НАТО, то це вже цілком достатня причина засумніватися в тому, чи є її політика стовідсотково надійна.

Сумніви, і не лише серед свідомого українства, подвоїлися у зв’язку з „котом в мішку“ – з українсько-російською газовою угодою, яку Ю. Тимошенко видає за своє велике досягнення, але досі не переконала в цьому майже нікого. Італійський енерґетичний експерт Федеріко Бордонаро вважає, що прем’єр у Москві пообіцяла щось таке, чого не може визнати публічно – „щось дуже політично чутливе, бо росіяни хочуть політичної контролі над Україною...“.

В політиці слова й обіцянки вживаються для політики, а не для обов’язкового практичного здійснення, і можна думати й так: нащо б Ю. Тимошенко невтомно і невідступно домагатися найвищої влади, якщо вона потім готова буде продати Україну? Тому усміхнімося разом з польським журналістом Павелом Решкою, який у газеті „Дзєннік“ додає до політичного „патрета“ українського прем’єра такі характерні рисочки: „Коли розмовляє з польською газетою, говорить про „ключове значення Польщі для України“, німецькому телебаченню каже, що Німеччина має для її країни абсолютно пріоритетне значення, на французькому радіо може розповідати, як дуже кохає Францію, у російській газеті деклямує з певністю: „Не треба боятися Росії“. У політичному житті здійснювала несамовиті кульбіти. Була вже антиросійською і проросійською, була олігархом і катом олігархів, бізнесвумен в найдорожчих сукнях і народним вождем з зачіскою а ля Леся Українка. Є чистокровним, безумовним політиком, який прагне влади...“.

Проте сьогоднішня ситуація в Україні і її завтрашня доля – не тема для жартів, і до цієї осторого депутата В. Петьовки слід поставитися з усією серйозністю: „...Тимошенко веде з Росією торги, в обмін на політичну і фінансову підтримку виставляє національні інтереси України. Не виключено, що невдовзі всі ми станемо свідками, як під контролю північного сусіда будуть переходити наші стратегічні активи – газотранспортна система, потужні промислові підприємства, ліквідні банки, енерґетичні компанії“.

На жаль, справді не виключено. Інакше чому б прем’єрові, навіть під час оцього звітування в парляменті, так старанно приховувати подробиці українсько-

(Закінчення на стор. 5)

Президент...

(Закінчення зі стор. 1)

показник інфляції 9.5 відс. „Ця дискусія торкається долі кожного громадянина“, – наголосив Президент, вказавши, що зараз уряд не може контролювати інфляцію.

В. Ющенко назвав неприпустимим ведення переговорів про зовнішнє запозичення на значну суму в 5 млрд. дол. у втаємниченому режимі. Самі ж переговори, за словами Президента, підтверджують, що уряд не може фінансово забезпечити власну бюджетну політику.

Коментуючи останні домовлености щодо газу, Президент В. Ющенко висловив думку, що, очевидно, їх невід’ємною частиною „могла бути домовленість політична, яка передбачає кредитування, тому що жодною іншою формою обслугувати таку ціну (на газ) Україна не може. Тому ті консультації, як вони обережно сьогодні називаються, на отримання 5 млрд. дол. кредиту з російською стороною, є продовженням ущербної безликої політики українського уряду. Це кредит, який призводить до руйнації як економічного процесу, так і процесів утворення бюджету“.

Окремо В. Ющенко висловився з приводу інформації про політичні кроки, здійснення яких може стати умовою отримання кредиту від Росії.

На його переконання, „це веде до руйнації України – як економічної, так і політичної. Адже уряд не знає, як покрити ту політику, яку зформував у бюджетній сфері. Я вважаю, що це невідповідальна і бездумна політика уряду. Тому нам треба дочекатись перших результатів цих консультацій, які проводяться на робочому рівні“.

Глава держави не виключає, що це тягне за собою не лише політичні, а й економічні ризики, починаючи від прийняття „нульового варіянту“.

„Я не випишу директив на проведення міжнародних переговорів на ці домовлености, – наголосив Президент України. – Я вважаю, що в такій ситуації, коли уряд зважується на тотальне запозичення з-за кордону, це політика глибоко непродумана. Це політично небезпечна політика і несе загрозу національним інтересам України“.

Президент В. Ющенко заявив, що остаточні коментарі можна буде давати, коли буде офіційно поставлено питання про проведення міжнародних переговорів з цієї теми. *(УНІАН)*

Наближається занепад Російської Федерації

Відомий політолог Збіґнєв Бжезінський у книзі „Велика шахівниця“ написав, що Росія перетвориться на порожній простір, якщо її провідники не відмовляться від надмірної централізації управління. Цей прогноз підтверджує базована на статистичних даних аналіза Російського інтернет-форуму (РІФ), опублікована 9 лютого. Причиною розпаду колишньої імперії стане падіння виробництва через повну зношеність промислового обладнання, електроенерґетики, комунально-житлового господарства, падіння цін на нафту і газ. З великого за розміром документу РІФ вибрано лише окремі пункти.

Стан економіки

Маючи 132 млн. осіб населення, Російська Федерація (РФ) налічує 109 млн. осіб, які нічого не виробляють і живуть на утриманні державного бюджету і податків населення. 62 відс. населення складають люди пенсійного або передпенсійного віку. РФ має 39 тис. покинутих мешканцями сіл і селищ з загального числа 157.8 тис. поселень, переважно у Центральному федеральному окрузі, Сибіру і на Далекому Сході.

Внутрішній валовий продукт РФ не набагато відрізняється від цього показника лише в окрузі Лос-Анджелесу, США. Зовнішній борг РФ за рік зріс на 378.7 відс. і сягнув 550.1 млрд. дол., що рівняється вартості золотовалютного резерву держави. Відплив капіталу за кордон тільки у третьому кварталі минулого року сягнув 50 млрд. дол. Багаті росіяни масово купують нерухомість за кордоном. Китай купив у РФ 80.4 тис. гектарів угідь на 21.4 млн. дол., Данія – 121 тис. га, шведські компанії контролюють 790 тис. га земель.

Імпорт одягу на російському ринку перевищує 95 відс. товарів. Понад 40 відс. харчових продуктів, які продаються в Москві, визнано фальсифікатами, зокрема олію, вершкове масло, згущене молоко, сири, мед, мінеральну воду, кондитерські вироби.

У Москві припинено діяльність мережі китайських ресторанів, де під виглядом баранини як делікатес продавали м’ясо безпритульних псів.

Ціна квадратного метра житла в Москві сягає 109 тис. дол. За кілограм золота у Москві можна купити чотири квадратних метри житла.

Рівень життя

На 157,985 населених пунктів РФ понад 30 тис. не мають телефонного зв’язку. Тільки 3 відс. населення користується автами. Понад 60 відс. населення не має грошових заощаджень. Число росіян з доходами нижче прожиткового мінімуму становить 42.2 млн. осіб з загального населення 132 млн. осіб. 6 млн. росіян – безробітні, 4 млн. не мають житла.

Середня тривалість життя чоловіків становить 59 років, жінок – 72 роки. 92 відс. ліків, які поширюються в аптеках, фальсифіковані і не відповідають термінам придатности. Щороку в РФ продають фальсифікованих медикаментів на 300 млн. евро. Щохвилини в РФ помирає п’ять осіб, народжується – три. В РФ щороку здійснюється 8 млн. абортів, з них 1.5 відс. – на пізніх місяцях. Число абортів вдвічі перевищує число пологів. За даними Всесвітньої організації охорони здоров’я РФ за абортами випереджає США у вісім разів, Англію і Францію – у 10 разів, Голяндію – у 20 разів.

50 тис. дітей щороку втікають з дому від побоїв батьків, 7,000 стають жертвами сексуальних злочинів. Офіційно в РФ зареєстровано понад 2 млн. сиріт. Генеральна прокуратура РФ повідомила, що у 2007 році проти дітей було скоєно 161 тис. злочинів, при цьому 2,500 дітей загинули. 26 тис. дітей в РФ не доживають до 10 років, щодня помирає 50 немовлят, 70 відс. з них – в пологових будинках. За рік РФ втрачає населення однієї области.

В РФ палять тютюн 70 відс. чоловіків і 30 відс. жінок. Від паління щороку помирає 270 тис. осіб. РФ посідає перше місце у світі за числом дітей і підлітків, які палять тютюн. 33 відс. з них палять хронічно.

За офіційними даними РФ

(Закінчення на стор. 5)

АМЕРИКА І СВІТ

Б. Обама надзвичайно стривожений станом економіки

ВАШІНҐТОН. — Назвавши стан економіки США найкритичнішим з часів Великої депресії минулого століття, Президент Барак Обама закликав Конґрес негайно схвалити плян оздоровлення економіки вартістю у понад 800 млрд. дол. Б. Обама виступив з таким закликом 10 лютого на своїй першій прес-конференції у Білому Домі, в якій зазначив, що без втручання з боку уряду економіка може потрапити у „згубну спіраль" занепаду. Він підкреслив, що відсутність будь-яких дій лише загострило б ситуацію для країни, яка протягом останніх місяців втратила понад 3.5 млн. робочих місць. Б. Обама сказав, що у даному випадку лише держава в стані виділити засоби, необхідні для відживлення економіки. Палата Представників уже схвалила свою версію пропонованого урядом Б. Обами пляну. Того ж дня за це проголосував Сенат більшістю голосів: 61-за, 36- проти. Лише після погодження обох версій плян може набрати сили закону. Президент США повторив свою вимогу, що фінансова діяльність уряду мусить бути прозорою і відкритою. Лише декілька запитань було присвячено зовнішній політиці, зокрема йшлося про можливість діялогу з Іраном, ролю Пакистану у боротьбі з терористичним рухом „Талібан" в Афганістані, та відновлення переговорів з Росією про скорочення ядерних озброєнь. Останні опитування громадської думки показують, що понад 70 відс. американців схвалюють перші кроки нового Президента. *(„Голос Америки", Радіо „Свобода")*

Президент Б. Обама визнає перші помилки

ВАШІНҐТОН. — Президент США Барак Обама ще продовжує формувати новий уряд, а цей процес вже спричинив гучний скандал. Двоє з номінантів відмовились від впливових посад через те, що не сплатили податки. Будь-яка особа, як починає працювати в федеральному уряді США, має задекларувати свої податки та повідомити, чи не має зв'язків з будь-яким підприємництвом. Колишній сенатор Том Дешл 3 лютого відмовився від посади секретаря Департаменту охорони здоров'я та соціяльного забезпечення — у зв'язку з тим, що не сплатив податків на суму понад 140 тис. дол. Колишній сенатор, який визнав, що недоплатив податки, зазначив, що не хоче стояти на шляху Б. Обами, який намагається очистити вашінґтонську політику. Хоча Т. Дешл поспішив погасити свою податкову заборгованість одразу, як був висунутий Б. Обамою на цю позицію, не всі були готові закрити на це очі. Білий Дім також визнав, що Т. Дешл зробив помилку. Інша претензія до кандидата полягала у тому, що Т. Дешл отримав великі суми грошей за промови від представників галузі охорони здоров'я, що могло створити конфлікт інтересів у разі його призначення на посаду секретаря згаданого департаменту. Через таку саму причину про зняття кандидатури заявила Ненсі Кілефер, яка мала посісти іншу впливову посаду. Огладачі відзначають, що подібні скандали не є гарною новиною для Президента Б. Обами. Він проводив свою кампанію, обіцяючи змінити політичний клімат у Вашінґтоні і боротися з будь-якими непрозорими випадками в уряді. Б. Обама також почав практику номінування в новий уряд кандидатів від Республіканської партії. Він визнав помилки у процесі формування своєї команди. Він зазначив, що бере на себе всю відповідальність за це і пообіцяв уникати подібних помилок у майбутньому. *(Бі-Бі-Сі, „Голос Америки")*

Б. Обама обмежив платні керівників фінансових установ

ВАШІНҐТОН. — Президент США Барак Обама наклав обмеження на платні керівництва фінансових установ, які отримують допомогу держави. Згідно з його розпорядженням, керівники таких компаній не повинні заробляти більше, ніж 500 тис. дол. на рік. Указ Б. Обами вийшов після того, як журналісти зясували, що компанії з Вол-стріту, які звернулися за фінансовою допомогою до уряду, минулого року виплатили своїм працівникам загально 18 млрд. дол. нагород. 500 тис. дол. на рік – це значно менше того, скільки звикло заробляти керівництво фінансових гігантів. Однак, заявив Б. Обама, непомірна платня провідників компаній, яких рятують за рахунок пересічних платників податків, справедливо обурює американців. Нові правила, запроваджені урядом, також обмежують грошову компенсацію у разі звільнення керівника. Обмеження діятимуть поки фінансові компанії не виплатять надані їм державні фонди. (*„Голос Америки"*)

Новий уряд у Грузії

ТБІЛІСІ, Грузія. — Новим прем'єром Грузії став Ніку Гілаурі. Раніше він був міністром фінансів. Н. Гілаурі став уже п'ятим прем'єром після „революції троянд", коли до влади прийшов нинішній президент Михайло Саакашвілі. Також парламент країни призначив чотирьох нових міністрів. Але більшість урядовців зберегли свої посади. У голосуванні не брали участи депутати від опозиції. Один з них – на знак протесту – навіть залишив залю засідань ще до початку голосування. *(5 канал)*

Кабул зазнав нападу з боку талібів

КАБУЛ, Афганістан. — У середу, 11 лютого, в столиці Афганістану Кабулі прогриміли два вибухи, у трьох районах було чути стрілянину. Загинуло щонайменше 10 осіб, десятки поранено. Відповідальність за напад взяло на себе угрупування „Талібан". Ціллю терактів були співробітники Міністерства внутрішніх справ (МВС) Афганістану. За попередніми даними, вбито, як мінімум, сім співробітників МВС. Один з вибухів прогримів у міністерстві юстиції. Поліція проводить „чистку" міста. Вулиці афганської столиці спорожніли, люди бояться залишати свої будинки. *(„Кореспондент")*

Ставлення до Росії погіршилось

ЛОНДОН. —Згідно з щорічним ґльобальним опитуванням громадської думки, яке проводилося на замовлення Бі-Бі-Сі, позиції Китаю та Росії впали за минулий рік. Між листопадом та лютим на замовлення Бі-Бі-Сі компанія „Ґлобскен" опитала понад 13 тис. осіб у 21 країні. Висліди продемонстрували, що ставлення до США дещо покращилось в порівнянні з минулим роком, але загалом до них і надалі ставляться переважно неґативно.Рік тому подібне опитування показало, що до Китаю та Росії переважно ставились прихильно, але за останні 12 місяців громадська думка змінилась. 41 відс. з понад 13 тис. опитаних компанією „Ґлобскен" на замовлення Бі-Бі-Сі неґативно поставився до Китаю, і кількість тих, хто думав позитивно про Китай зменшилась на 6 відс., і цього разу становила 39 відс. Щодо Росії – 42 відс. ставляться неґативно, 30 відс. – позитивно. Хоч опитування відбувалось після обрання Президентом Барака Обами, незважаючи на це, вдвічі більше країн ставляться неґативно до США, аніж прихильно. Пакистан, Ізраїль, Іран та Північна Корея отримали найнижчі показники, а Німеччина знову опинилась на верхівці списку. Кількість тих, хто позитивно ставиться до неї, зросла з 55 відс. до 61 відс. (Бі-Бі-Сі)

Раду національної безпеки буде реорганізовано

ВАШІНҐТОН. — Президент США Барак Обама плянує реорганізувати Раду національної безпеки країни, наділивши її істотнішими функціями. Президент має намір розширити склад Ради національної безпеки і додати ширших повноважень у розроблюванні стратегій з внутрішніх і міжнародних проблем. Про це 8 лютого розповів радник Б. Обами з національної безпеки Джеймс Джонс. Він пояснив, що „світ, в якому ми живемо, зазнав значних змін за останнє десятиліття", і Рада національної безпеки США має йти в ногу з часом, щоб не стати анахронізмом. Американська Рада національної безпеки, створена після Другої світової війни як дорадчий орган при Президентові щодо військових і дипломатичних питань, після реорганізації буде залучена до сфери інтересів Департаментів енерґетики, торгівлі і фінансів, а також правоохоронних органів, заявив Дж. Джонс. *(УНІАН)*

Пожежа в Австралії

МЕЛЬБУРН, Австралія. — Лісова пожежа на південному сході Австралії забрала життя понад 180 осіб та зруйнувала понад 700 будівель. Руйнівну стихію вже називають наймаштабнішою в історії країни. Вогонь охопив сільські місцевості на північ від Мельбурну, знищуючи все на своєму шляху, включно з цілими містами. Деякі люди гинули за кермом свого авта, намагаючись утекти від стихії. Десятки тисяч вогнеборців та поліція намагаються зупинити вогонь. Вони переконані, що принаймні деякі з пожеж, які не вщухають в реґіоні, були спричинені підпаленням. Оглядачі завважують на складності гасіння вогню, який продовжує розповсюджуватися завдяки високій температурі повітря у понад 40 градусів за Цельсієм та сильному вітрові. *(Бі-Бі-Сі)*

Торнадо у США

ОКЛАГОМА-СИТІ, Оклагома. — 10 лютого у штаті Оклагома прогриміло торнадо, у висліді котрого загинуло вісім осіб. Щонайменше 14 осіб зазнали травм. Потужний вітер зніс пів містечка Лавнґров у штаті Оклагома. Там торнадо лишило по собі кілометрову смугу зруйнованих будинків. Метеорологи попереджають – стихія рухається в напрямку Тексасу. *(5 канал)*

У США вручили премії Ґремі

ЛОС-АНДЖЕЛЕС. — 8 лютого у Лос-Анджелесі відбулася 51-ша церемонія вручення музичних премій Ґремі (Grammy). Вибраними стали музиканти Роберт Плант і Елісон Кравс, які отримали п'ять нагород. Зокрема пісню „Please Read the Letter" в їхньому виконанні визнали найкращим записом 2008 року. А їхній диск „Raising Sand" назвали найкращим альбомом року. Найкращим альбомом у стилі реп виявився „Carter III" одного з найуспішніших реперів США Лил Вейна. Цей диск у перший тиждень продажу розійшовся накладом більш ніж у 1 млн. примірників. Найкращим альбомом у стилі рок було визнано платівку „Viva La Vida" гурту „Колдплей". Музиканти отримала ще два Ґремі за виконання і Пісню року за композицію „Viva La Vida". Дебютом року стала 20-річна виконавчиця з Лондону Адель. Вона також отримала нагороду за найкраще вокальне поп-виконання. Раніше оголосили лавреатів Ґремі-2009 за довічні досягнення в музиці. Ними стали гурт сліпих музикантів „The Blind Boys of Alabama", які виконують блюз і ґоспел, 90-річний джазовий піяніст Генк Джонс, совл-квартет „Four Tops", співак і кіноактор Дін Мартін, співак-ковбой Джин Отрі, кантрі-виконавчиця Бренда Лі і фолк-співак Том Пекстон. Всього нагороди Академії звукозапису США вручили в 110 номінаціях. Премію Ґремі заснувала Асоціяція звукозаписних компаній США в 1958 році. Ідея її створення народилася в 1957 році, під час святкування 80-річчя винаходу грамофона Томаса Едісона. Звідси й назва Ґремі, і форма статуетки нагород – позолочений грамофончик. *(„Кореспондент")*

Тадж-Магал у небезпеці

НЮ-ДЕЛІ, Індія. — Одна з найвідоміших у світі пам'яток – Тадж-Магал – у небезпеці. На його стінах з'явилися тріщини. Учені вважають, мавзолей руйнується через обміління річки Ямуна, яка протікає поряд з пам'яткою. Тадж-Магал звели за наказом імператора Шах-Джахана на згадку про його кохану дружину. Мавзолеєві вже понад 300 років. Щодня його відвідують десятки тисяч туристів. *(5 канал)*

Прем'єр...

(Закінчення зі стор. 3)

російських газових контрактів? На офіційний запит голови парляментського комітету національної безпеки та оборони Анатолія Гриценка з приводу дивної таємничости цих документів, Ю. Тимошенко захистилася ще дивовижнішою відповіддю: „Російська сторона вимагає конфіденційности, нерозголошення, і ми виконуємо цю вимогу".

Цянезрозумілаконфіденційність дала добру нагоду„реґіоналам", які прагнуть повалити прем'єра Ю. Тимошенко, постати перед суспільством непохитними патріотами України. Напередодні звітування їхній депутат Юрій Бойко заявив, що „інакше, ніж зрадою національних інтересів, ці газові контракти назвати не можна". Бувши не проти того, щоб заодно попити й президентської крівці, „реґіонали" під час обговорення звіту Ю. Тимошенко запитали, чому в залі парляменту нема Віктора Ющенка?

І тут у прем'єра здали нерви: „Ви, панове Льовочкін, Бойко, Фірташ – ви ж команда Президента, то й приведіть його до парляменту!". Дуже невдалий жарт, щоб не сказати гірше. Бо жоден з цих трьох ніколи не належав до оточення В. Ющенка. Сергій Льовочкін спромігся на ближчу до правди відповідь: мовляв, Президент привів вас, Юліє Володимирівно, у велику політику, то тепер ви й приводьте його у Верховну Раду. І навіть перекинчик Сергій Головатий, колишній рухівець, потім –„нашоукраїнець", а тепер – „реґіонал", заступився за Президента, обурившись „базарним" стилем прем'єрських реплік.

Та цей стиль вже панував до кінця звіту. Закликала прем'єр всі політичні сили стати, в ім'я подолання кризи, „однією національною державною командою" – і на цьому треба було попрощатися з депутатами. Ні, вона закінчила злостивим, але невідомо кому адресованим звинуваченням: „Сьогодні є мародерством і злочином – робити свої гнилі рейтинґи на біді країни, робити свої рейтинґи на сіянні паніки та гістерії...".

Це правда, але ще очевидніше, що не сіяння паніки є причиною біди. „Україна подолає економічну кризу, якщо подолає політичну, а корінь політичої кризи – в аморальності та бездуховності носіїв владних повноважень", – пише в „Українській правді" 5 лютого президент Асоціяції українських банків Олександер Сугоняко. Якщо вже й банкіри говорять про бездуховність, то українська реальність набагато гірша і небезпечніша, ніж це виглядало зі звіту прем'єра перед депутатами.

Наближається...

(Закінчення зі стор. 3)

налічує понад 12 млн. інвалідів, понад 4.5 млн. алькоголіків, понад 2.37 млн. наркоманів, сотні тисяч хворих на туберкульозу, гіпертонію, інфікованих ВІЛ – причиною СНІД.

70 відс. підлітків страждає від хронічних захворювань, у 2008 році від надміру наркотиків померло 30 тис. молодих людей. Наркотично залежні 3.1 відс. школярів.

За програмою „Єдиний державний екзамен" цей іспит склали тільки 0.005 відс. дітей з загального числа 830,415 учнів, допущених до іспиту.

За числом в'язнів РФ посідає друге місце в світі після США (при різній чисельності населення), але реальний рівень злочинности в три рази вищий офіційного, оскільки тільки у 2004 році не було розкрито понад 1 млн. злочинів, в тому числі 5,635 вбивств.

Управління державою

Реальний рівень корупції в РФ перевищує ефект від розвитку економіки. За оцінкою міжнародної організації „Transparency International", РФ у 2007 році посідала за рівнем корупції 126 місце у світі, а в 2008 році – 147 місце з 180 оцінюваних держав.

Щорічний обсяг хабарів в судах сягає 210 млн. дол. За корумпованістю судової системи РФ посідає 43 місце у світі, поряд з Венесуелею, Чиле, Конґо, Мароко і Сенеґалом. У вищих навчальних закладах, лікарнях, за увільнення від військової служби, отримання житла росіяни щороку дають до 3 млрд. дол. хабарів.

За даними ЮНЕСКО, у 2007 році хабарі у сфері вищої освіти сягнули в РФ 520 млн. дол. Число кримінальних справ проти працівників міліції зросло від 2004 року у дев'ять разів.

РФ очолює список небезпечних для авіялетів країн. Лети цивільних літаків закінчуються тут катастрофами у 13 разів частіше, ніж в середньому у світі. При цьому цивільна авіяція скоротила обсяг летів у три рази і виробництво літаків – в десятки разів. У 2003-2005 роках в РФ випускали 11-18 літаків на рік, тоді як в США та Европі – по 350-400 щороку.

Уряд РФ затвердив прогнозу соціяльно-економічного розвитку на 2009-2011 роки, за якою зростуть ціни для населення на природний газ на 40 відс., на електроенергію – на 25 відс. щороку. Природні ресурси нафти, урану міді, золота вичерпаються в РФ до 2015 року, газу – через 25 років.

За рівнем свободи преси РФ посідає 147 місце у світі, поступаючись лише Північній Кореї, Туркменії і Білорусі. Російські центральні телеканали на 90 відс. часу передають лише позитивні новини про владу. Влада контролює 80 відс. засобів масової інформації.

За останні 10 років військова фльота РФ скоротилася на 60 відс.: з 62 атомних підводних човнів залишилося 12. З 1,800 бойових літаків РФ 1,200 потребують ремонту і не можуть літати.

У 2005 році виявлено у війську використання бюджетних коштів на сторонні цілі в сумі 19 млрд. рублів, відтоді цей показник став таємним. 40 відс. військового бюджету розкрадається.

Левко Хмельковський

Уточнення дати

У „Свободі" (ч. 5) було вміщено вістку і фото про концерт хору „Думка" в Ню-Йорку. В тексті автор його помилився щодо дня концерту: замість 28 січня повинно бути 18 січня.

ДО 70-РІЧЧЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Дорога тяжка, але ясна

Василь Маркусь

...Вирішальним для долі Закарпаття на століття був кінець Першої світової війни, 1918-1919 роки. Агонізуюча подвійна монархія і зокрема Угорщина, котра сама хотіла вирватися з обіймів Відня, цупко трималась неугорських земель, особливо тієї, котра найменше могла видаватися готовою вийти з-під святостефанської корони, себто українського Закарпаття. Угро-руською Народною радою в Ужгороді і Будапешті, окремим руським міністерством, обіцяною автономією, добробутом „ковбаси і білого хліба" намагався Будапешт втримати цей край при собі.

Але це не здійснилося не тільки тому, що Угорщина була переможеною і як така мусила понести жертви, але ще й тому, що треба було платити важкі дивіденди за попередню політику денаціоналізації неугорських народів. Зрештою, ці народи вже доросли до свідомости і схотіли користуватися правом на самовизначення – подібно, як це робили угорці в 1848-1849 роках. Більшість цих народів мали свої матірні землі, котрі виступили в обороні своїх одноплемінників, як серби, румуни. Таких покровителів знайшли і хорвати у споріднених сербів чи словаки у чехів. Не входимо у питання, чи ці покровителі щиро й по-приятельськи виконували місію охоронців споріднених слов'ян.

Чотири закарпатські народні ради – в Любовні, Сваляві, Мараморському Сиготі, а згодом об'єднана центральна рада – Собор русинів, які жили в Угорщині, що зібрався в Хусті 21 січня 1919 року – висловилися за приєднання свого краю до України, і то не до Радянської, як втовкмачувала радянська історіографія, а до Української Народної Республіки, Західньої і соборної.

Це було досі найбільш автентичне волевиявлення закарпатських українців протягом всієї історії. „Хочемо до Києва, будемо разом з Україною!" – таке було задушевне бажання ще донедавна важко пригніченого, прибитого і жахливо використовуваного народу, який вже не складався з традиційних прошарків „попа і хлопа", бо тепер вже його залишив навіть колись твердий русин-піп і перейшов служити угорським панам...

Завдяки спритній дипломатії чехів і особисто майбутнього президента Томаша Масарика, його контактам з закарпатською еміґрацією в Америці, зокрема спритним потягненням першого міністра закордонних справ новоутвореної Чехословаччини в Парижі, переможці Першої світової війни на своєму синедріоні в Парижі вирішили приєднати Закарпаття до Чехословаччини.

Оглядаючи з перспективи часу, те, що тоді сталося, – сталося добре. Був це найкращий з реально можливих виборів. Так на це дивилися і закарпатські діячі. В кінцевому підсумку, 20 років чеського режиму не були найгіршими для Закарпаття. Воно доволі чого здобуло за тих 18 років чехословацької влади, і вже в 1938 році можна було сказати, перефразовуючи поета: „Не той тепер Ужгород, і річка Уж не та". Немає сумніву, в багатьох відношеннях Прага зробила багато для Закарпаття...

З вдячністю слід згадати першого президента Т. Масарика, який бачив у приєднанні цього краю і користь для нової держави, але й відчував морально-політичний обов'язок щодо цього народу, що з бігом обставин опинився під чеською опікою. Президент Т. Масарик думав, що це є тимчасовий депозит, що його треба буде трактувати як мандат Ліґи Націй, і що колись перейде до свого властивого господаря – українського народу.

При цьому варто нагадати: те, що сталося на Закарпатті в 1920-1930-их роках, мало далекосяжне значення для майбутнього Закарпаття. Національна свідомість і освіта високо піднеслися, так само край соціяльно і економічно вирвався з того відсталого рівня найбільш приниженого народу в Европі, на якому знаходилися ще хіба албанці і ляпляндці...

Другою важливою переломною віхою на Закарпатті був ланцюг подій 1938-1939 років. Тоді на увесь зріст виринула потреба і нагода національного самовизначення, відкрилась та бажана дорога до власної хати. Щоб коротко нашкіцувати ті події і підсумувати їх значення, обмежусь тільки згадкою відомого.

В міжнародній кризі літа й осені 1938 року Чехословацька Республіка шукала порятунку. Закарпатське українське питання не було одинокою проблемою, але і його, себто автономію, треба було розв'язати. Прага рішилася, нарешті, вдоволити справедливі і законні бажання закарпатських українців і надала широкі права, навіть готова була майже підписати союзний договір, аби тільки зберегти існування держави. Але у своїй суперсензитивності до конституціоналізму і вже віджилої парляментарної аритметики призначила прем'єром крайового уряду Андрія Бродія і приділила більшість місць у кабінеті елементам, мало пов'язаним з народом і його прагненнями. За два тижні виявилося, що ці люди з-під русинського і москвофільського прапорів показали своє справжнє обличчя і буквально зрадили свій народ і республіку.

Тоді Прага призначила, знов же леґально, новий склад уряду, а голівство в ньому надалося найбільшому моральному авторитетові карпатоукраїнського народу о. Августинові Волошинові. Що осягнено за не цілих шість місяців існування української автономної державности, заслуговує на подив. Це прямо феномен історії!

Це було справжнє самовизначення закарпатських українців на користь своєї хати, своєї волі і правди! Подібного не було в чиюсь іншу користь в минулому.

(Закінчення на стор. 9)

Вміщений матеріял – це уривок з доповіді професора Чикаґського університету ім. Лойоли Василя Маркуся на Міжнародній науковій конференції „Українські Карпати: етнос, історія, культура", яка відбулася наприкінці серпня 1991 року в Ужгороді.

Приватизація чи „прихватизація“?

В умовах непростої економічної ситуації в Україні активізується діяльність, пов'язана з перерозподілом власности. Зокрема набуло значного поширення протиправне захоплення підприємств – рейдерство. У суспільстві втрачається відчуття недоторканости приватної власности. Для захоплення чужої власности використовується тиск на окремих акціонерів, підкуп управителів та інших посадових осіб, створення штучних боргів, підроблення статутних та інших документів, силовий захват підприємств за допомогою підрозділів органів внутрішніх справ і приватних охоронних структур. У вислідi порушується нормальна діяльність підприємств, руйнуються трудові колективи, погіршується інвестиційний клімат в Україні.

Громадська організація „Антирейдерський союз підприємців України“, до якої входять понад 50 підприємств, що постраждали від рейдерських нападів, оперує даними, котрі засвідчують катастрофічне поширення цього явища в Україні. Якщо 2005 року кількість рейдерських нападів вимірювалась одиницями, то у 2008 році у середньому щотижня відбувався рейдерський напад і раз на п'ять днів українські суди виносили рішення, що порушували законні права власників на користь рейдерів.

Основними чинниками виникнення та поширення рейдерства стали слабкість правової системи і недосконалість судової влади. Уряд України так і не спромігся підготувати повний та якісний пакет законопроєктів з протидії рейдерству. Також відсутні ефективні механізми захисту від штучного банкрутства та зловживань в управлінні акційними компаніями. Розгляду в парляменту чекає законопроєкт щодо протидії протиправному поглинанню та захопленню підприємств, спрямований на усунення законодавчих прогалин, що зазвичай використовуються рейдерами.

За умов недосконалого законодавства верховенство права замінено в Україні верховенством суддів. Рішення суду використовуються для надання вигляду законности діям рейдерів та набуття формальних підстав для отримання доступу на підприємство, зміни керівників чи власників.

Ще у грудні 2006 року Президент України підписав Закон про внесення змін до законодавчих актів України щодо визначення підсудности справ з питань приватизації та з корпоративних суперечок, проте на цей час набула вражаючого поширення практика прямого порушення цієї норми закону.

Щоб уникнути втрат державного майна і рейдерства, необхідно затвердити нову Державну програму приватизації та внести відповідні зміни до приватизаційного законодавства.

Державна програма має врахувати принципи, затверджені Радою національної безпеки і оборони. Зокрема це стосується переходу на програмні принципи ринкової трансформації у стратегічних галузях економіки; врахування особливостей приватизації підприємств, що займають монопольне становище на ринку; налагодження системної протидії будь-яким способам тіньового відчуження об'єктів державної власности; удосконалення післяприватизаційної політики держави.

Безпрецедентне нехтування чинними законами призводить також до втрати довіри чужоземних інвесторів. Нині Україна знаходиться в оцінці захищености прав власности на 58-му місці з 70 країн.

Боротьба з рейдерством буде тільки тоді ефективною, коли вонаноситиме комплексний характер, передбачаючи нарівні з удосконаленням законів кримінальну відповідальність за замовлення, організацію та вчинення неправомірних дій, які мають ознаки рейдерства.

ЛЮТИЙ В НАШІЙ ІСТОРІЇ...

Валентин Бондаренко став першим українським космонавтом

16 лютого 1937 року в Харкові народився Валентин Бондаренко, який міг прославити Україну як один з піонерів орбітальних космічних летів, але за 19 днів до першого лету, коли полетів Юрій Ґаґарин, а саме 23 березня 1961 року, він загинув під час випробувань. Йому було 24 роки. Під час дослідів на тіло чіпляли медичні датчики і, знімаючи їх, він витер тіло ваткою, змоченою у спирті, яка впала на електричний нагрівач. Камера була заповнена киснем, який спалахнув. Після цього в СРСР відмовилися від заповнення космічних апаратів киснем, але про трагедію нікому не сказали і внаслідок такої таємничости за подібних обставин загинули три американські астронавти.

В. Бондаренко з дитинства мріяв про небо, навчався у Харківському аероклюбі, а після школи вирішив вступити до летунської школи в Єйську. Його не прийняли. Можливо, стала на заваді та обставина, що він з матір'ю і братом в роки війни перебував на окупованій німцями території, в Харкові? Усе ж пізніше він став курсантом летунської школи в Ґрозному, потім – в Армавірі. В 1957 році одружився з Анею. Народився син Сашко.

Коли до полку приїхала комісія з добору летунів у загін космонавтів, він зголосився на співбесіду і дістав згоду комісії. 31 травня 1960 року В. Бондаренка зарахували до військової частини, яка базувалася в містечку „Чкаловське“. Тут тренували перший загін з 20 космонавтів. В. Бондаренка любили в загоні. Він був легкої вдачі, жартівник. Добре грав у футбол, настільний теніс.

В Інституті медично-біологічних проблем (тепер це Інститут авіяційної і космічної медицини) В. Бондаренко мав розпочати випробування 13 березня 1961 року. Вранці він попрощався з дружиною, мамою і сином, сказавши, що їде у відрядження на 12 днів.

Почалася десята доба випробувань в сурдобарокамері. Випробування закінчувалося, і йому дозволили зняти з себе сенсори. Сталася пожежа. За життя В. Бондаренка лікарі боролися вісім годин, але марно...

Це була перша загибель в загоні космонавтів. За успішне виконання завдання уряду В. Бондаренка нагородили орденом Червоної зірки (посмертно) і присвоїли звання космонавта. На Місяці його ім'ям було названо кратер.

Поховали В. Бондаренка на цвинтарі в Липовому гаю, в Харкові. Замість житла, залишеного у Підмосков'ї, сім'ї дали двокімнатну квартиру і виплачували по 100 рублів на місяць, доки синові виповнилося 16 років. Таким було відшкодування комуністичного уряду за загублене життя. Опісля вже ніхто про цю родину не згадував. Прізвище полеглого космонавта не розголошувалося, тільки у 1972 році, в книзі „Чи блакитна планета“ про нього згадав космонавт Олексій Леонов, але з приводу... риболовлі.

Загибель українського летуна відкрила перелік космічних трагедій, причиною яких була пропаґандистська гонитва за сумнівною першістю в „освоєнні космосу“. У 1967 році загинув космонавт Володимир Комаров, якого випхнули на орбіту у несправному апараті. Вмираючи, він на весь світ лаяв московських правителів. У 1971 році загинули Георгій Добровольський з Одеси, Владислав Волков і Віктор Пацаєв, яких запхнули утрьох в апарат для однієї особи, щоб обдурити американців, нібито в СРСР є вже тримісний корабель.

Л. Хм.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

Головний редактор – Рома Гадзевич

Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510

E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“. Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністратор	– Володимир Гончарик	(973) 292-9800 дод. 3041 e-mail: ukradmin@att.net
Керівник відділу оголошень	– Марійка Осціславська	(973) 292-9800 дод. 3040 e-mail: adukr@optonline.net
Передплата	– Марійка Пенджола	(973) 292-9800 дод. 3042 e-mail: ukrsubscr@att.net

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Значна подія – освячення церкви в Батурині

25 серпня 2008 року Святіший Патріярх Київський і всієї Руси-України Філарет освятив новозбудований Свято-Покровський храм у колишній гетьманській столиці – Батурині.

Чин освячення храму та першу Божественну Літургію очолив Патріярх Філарет. Йому співслужили Архиєпископ Переяслав-Хмельницький – Димитрій, Єпископ Дрогобицький і Самбірський – Матфей, Єпископ Чернігівський і Ніжинський – Іларіон, Єпископ Васильківський – Євстратій і настоятель храму протоієрей Роман Кривко та духовенство Чернігівської єпархії.

Цього року виповнюється 300 років від часу спалення поплічником царя Петра I – князем Меньшиковим гетьманської столиці – Батурина та варварсько-

го винищення всіх її жителів. Не жаліли москвини ні жінок, ні малих дітей.

На урочисту подію освячення прибув Президент України Віктор Ющенко з своєю дружиною. Він привітав жителів Батурина, зокрема особливу вдячність висловив українській діяспорі, яка стала ініціятором відновлення Церкви Покрови Пресвятої Богородиці в Батурині.

Кров'ю батуринських жертв, як і кров'ю мільйонів інших українців, рясно зрошена наша земля, але народ наш був і лишається нескореним. Краще вмерти стоячи, ніж жити на колінах у рабстві.

Іван Деркач,
голова будівельного
комітету „Батурин-фонду",
Батурин, Чернігівська область

Підтримаймо тижневик „Літературна Україна"

Щотижнева газета „Літературна Україна", що виходить у Києві уже впродовж 80 років, вірно служить утвердженню нашого національного самоусвідомлення.

У роки комуністичного режиму органи державної безпеки тримали на оці кожного передплатника „Літературної України", як політично неблагодійного.

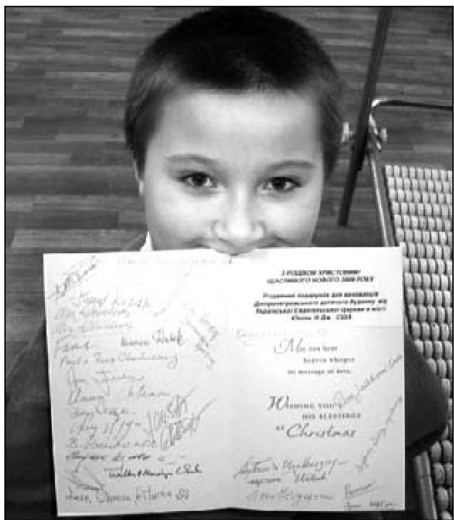
Сьогодні на сторінках газети не вщухає дзвін тривоги за завтрашній день України. Мужні, пройняті болем звернення творчої еліти України методично висловлюють владі волю народу. І нагадують народові, що він багатий мудрими синами, що нація твориться і міцніє. Газета успішно висвітлює щорічний конкурс української мови, який започаткував Петро Яцик.

Чотири роки тому я знайшла спосіб відновити собі передплату тижневика, який отримую з Києва поштою. Недешево, але це як ліки на душу, найдорожчі для мене. То підставмо плече одній з газет свідомого українства, передплатімо „Літературну Україну" або ж підтримаймо її фінансово.

Адреса: Smoloskyp, P. O. Box 561, Ellicott City, MD 21042, USA. Ціна на рік 152 дол. Тел.-факс: (908) 725-5322. Через філію видавництва „Смолоскип" можна також передплатити „Літературну Україну" для близьких в Україні. Вартість передплати – 34 дол.

Марія Ремінецька,
Ворен, Мишиґен

Щедрий дар для дітей-інвалідів з Дніпропетровська

Ігор Скирдов шле вітання.

Українська євангельська церква з міста Юніон, Ню-Джерзі, зробила щедрий дар Дніпропетровському дитячому будинкові для дітей з вродженими та придбаними фізичними вадами – подарувала на Різдво 2,085 дол., зібрані громадою з ініціятиви почесного професора Острозької академії Леоніда Якобчука і його дружини Яніни.

Ми придбали за ці гроші (були пожертви і від окремих людей) сучасний спортивний інвентар і тренажери.

Ми також зворушені участю у цій шляхетній справі редакції журналу „Бористен", котра доставила дарунки в сиротинець.

Цей крок значно допоможе у виховній діяльності, оскільки одне з основних завдань нашого соціяльного закладу – не просто утримання хворих дітей, але й їхня ментальна та фізична реабілітація, повернення до самостійного життя. Щиро дякуємо за цей дар!

Вікторія Бабанська,
директор дитячого будинку,
Дніпропетровськ

Володимир Слєпов з тренажером, подарованим сиротинцеві.

Вихованці дитячого будинку для дітей з фізичними вадами.

Голодомор в Умані

Я мав знайому молоду жінку, медичну сестру Тетяну Початську, в Мюнхені у 1953 році. Її німці вивезли на примусову працю. Я розпитував її про голод в Україні, бо в 1945 році об'їхав за три місяці всю Україну і щасливо повернувся додому, на Лемківщину, де мене відвідала польська міліція і наказала піти на фронтову заміновану лінію і принести їм набоїв. Після цього я вступив в УПА. Через комуністичні тюрми і копальні вугілля з-під конвою прорвався на волю. Коли дізнався що Москва заперечує правду про Голодомор, то пригадав розповіді Тетяни.

Вона казала: „Ми жили в Умані і з мамою знали подробиці від мого батька. Він був комісаром, і ми не голодували. До нас голодні зносили годинники, золоті монети, хутра, а мама потайки давала їм борошна. Коли батько зауважив це, то заборонив, бо вже й не було місця в хаті на всяку всячину.

Батько казав, що гинуть українські куркулі як дурні і що вони – не люди, а вороги народу, засуджені на загибель, то мусять загинути голодовою смертю без вибору. Одного разу я чула, як батько сам до себе з сміхом говорив: „Вони нездібні стати одним фронтом, а гинуть як хробаки". Коли Таня повторила слова батька „дурні гинули", то мене аж заморозило: „Невже сім мільйонів українців – всі дурні?". Далі вона розповідала: „Батько щодня заряджав воякам збирати по хатах і вулицях мертвих, або напівживих. Десь їх відвозили. В сусідній хаті ще жила жінка, а молодих десь вивезли. Я звала її „бабуня без їжі". Я тоді мала вісім років і потайки давала їй хліб з маслом, але бабуня вже тільки лежала і молилась. Одного дня я ще побігла до неї, щоб забрати від неї золотий хрестик на ланцюжку і 20 копійок. Вона була худа – самі кості, але ще міцно тримала ланцюжок, обмотаний на пальцях, однак, я вирвала у неї, бо їй того вже не треба було".

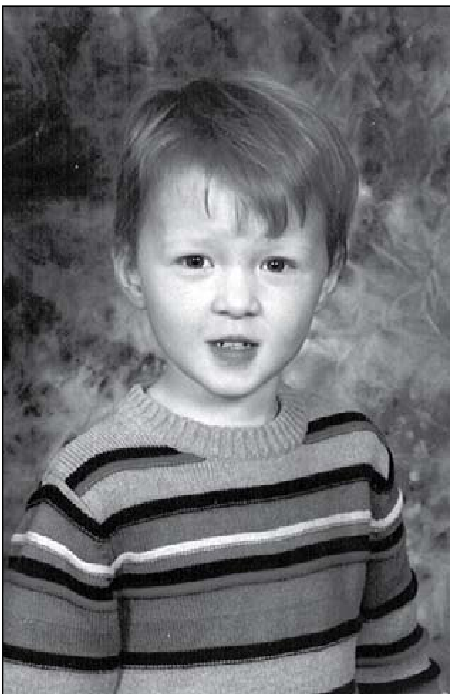
Михайло Феш,
Тускон, Арізона

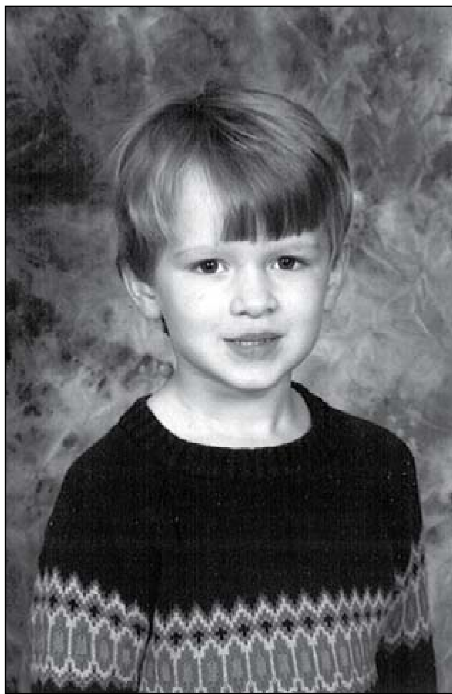
СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Нові члени УНСоюзу

Ґрейс-Анна „Міця" Гарві, доня Шона та Наталії Борисенко-Гарві з Кейп-Коралу на Фльориді, — нова членка 76-го Відділу УНСоюзу. Свою хрещеницю забезпечила хресна мама Олена Бойко.

Натанєл і Ніколас Маланяки, сини Александра і Ліси Маланяків з Бойзі, Айдаго, — нові члени 360-го Відділу УНСоюзу. Своїх внуків забезпечили дідусь Богдар і бабуся Анна Маланяки.

Ілько та Йосиф Сіснери, сини Ела та Маури Питель-Сіснерів з Сан-Дієґо, Каліфорнія, — нові члени 139-го Відділу УНСоюзу. Своїх правнуків забезпечив прадідусь Петро Питель.

До уваги союзової громади, до уваги наших читачів

Як і в минулі роки, у цей післяріздвяний, вже спокійніший, придатніший для зосередженого читання час пошта несе до ваших домівок Альманах Українського Народного Союзу на 2009 рік. Прийміть його доброзичливо, читайте уважно, критично, пишіть нам про свої враження від прочитаного і про те, які матеріяли ви хотіли б побачити у наступних наших річниках.

Редакція „Свободи"

ПОВІДОМЛЕННЯ

для членів 220-го Відділу УНСоюзу

З днем 1-го лютого 2009 р. Відділ 220-ий з'єднався з Відділом 125-им, секретарем якого є

ҐЛЬОРІЯ ПАШЕН

Просимо членів звертатися у всіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі на адресу:

Mrs. Gloria Paschen
641 Alice Ct
Elgin, IL 60123
(847) 697-5630

ПОВІДОМЛЕННЯ

для членів 338-го Відділу УНСоюзу

З днем 1-го лютого 2009 р. Відділ 338-ий з'єднався з Відділом 96-им, секретарем якого є

ЯРОСЛАВА КОМІЧАК

Просимо членів звертатися у всіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі на адресу:

Mrs. Jaroslawa Komichak
129 Warwick Dr.
Pittsburgh, PA 15241-2106
(412) 833-6657

Передплатіть „Свободу" в Інтернеті!

Найстарша українська газета світу – тижневик УНСоюзу „Свобода" поміщує електронну версію кожного числа на свою інтернет-сторінку: www.svoboda-news.com. На обмежений час користування цією послугою є безкоштовним.

В майбутньому, щоб мати доступ до останнього випуску газети і до електронного архіву „Свободи", треба буде стати передплатником електронної версії.

Передплатити електронну „Свободу" можна і тепер за 55 дол. на рік на вказаній сторінці кредитовою карткою через PayPal.

Якщо маєте складнощі з передплатою через PayPal, а також для звичайної передплати на папері, скористайтеся телефоном (973)-292-9800, дод. 3042, або (800)-253-9862, дод. 3042, або поштою.

Передплатники звичайної (друкованої) версії газети, можуть користуватися електронним архівом за 15 дол. на рік додатково до основної передплати.

Для цього приготуйте кредитову картку і подзвоніть до нашого відділу передплати на число (973)-292-9800, дод. 3042, або (800)-253-9862, дод. 3042. Ви дістанете електронною поштою ім'я користувача (user name) і пароль (password) – збережіть їх для доступу до архіву, де Ви знайдете останнє число газети.

Редакція

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Пластова Свічечка в Едмонтоні

Марія Стадник і Маркіян Лазурко запалюють свічечки.
Фото: Марко Левицький

ЕДМОНТОН. – Традиційна „Свічечка" відбулася 3 січня в пластовій домівці. Її провело юнацтво (молодь 12-18 років), в першу чергу пластуни-розвідувачі Адріян Вархола і Стефан Ґовда, щоб за давньою пластовою традицією з'єднатися духовно з пластунами в усьому світі, а передовсім – в Україні. Цей звичай розпочато у Канаді після Другої світової війни з ініціятиви Кекилії („Цьопи") Паліїв як засіб духовного єднання з родинами в Україні.

Для великої більшости українців у діяспорі, зокрема повоєнної еміґрації, зв'язки з Україною були перервані, про зустрічі з рідними й друзями не могло бути й мови. І от К. Паліїв запропонувала у Святвечір по цілому світі збиратися у пластових домівках о тій годині, коли в Україні на небі з'являється перша зірка. Це був ритуал єднання з рідними та тими пластунами, що лишилися в далекій Батьківщині.

Пластуни Едмонтону збиралися щороку 6 січня о 8-ій год. ранку, коли в Україні наставав вечір. Коли Україна стала незалежною, зв'язок з пластунами в Україні став буденним явищем.

Цього року едмонтонська станиця Пласту влаштувала „Свічечку" о 10-ій год. дня, але з тим, що був наладнаний безпосередній звуковий і зоровий зв'язок з пластунами у Львові. Представники обох станиць (в Едмонтоні станична Анна Сливинська) висловили привітання з Різдвом Христовим.

Вифлеємський вогонь миру під час „Свічечки" було символічно передано до Едмонтону, і всі присутні запалили свої свічечки і разом з друзями у Львові заспівали „Бог предвічний".

Едмонтонське новацтво (молодь 6-11 років) виконало „Козу" – частину вертепного дійства.

Едмонтонські пластуни заспівали разом з львівськими „Бог ся рождає", а тоді львів'яни подарували свою колядку під супровід ґітари і бандури.

Коли канадське юнацтво заспівало колядку „Ой, у саду, саду винограду", настала хвилина благословення куті та інших страв, яке довершив ієромонах Методій (Тихий).

Свято закінчив пластовий камерний ансамбль „Ре-мінор" (Микола Білаш, Орест Ґрох, Маркіян, Олесь і Степан Лазурки) колядами Богдана-Ігоря Антонича, а при співі „Ой, питалася княжа корона" до них долучилася Анна Тумин.

На святі були присутні журналісти місцевих газет, а сюжети зі свята передали телевізійні і радіостанції.

Андрій Горняткевич

Новацтво виконує вертепне дійство „Коза".

Юначки шостого куреня ім. Уляни Кравченко. З ґітарою Микола Білаш.

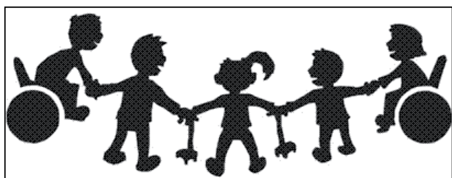
Дорога...

(Закінчення зі стор. 5)

Можна по-різному оцінювати процедуру виборів, можна критикувати з погляду конституційного і плюралістичного штандпункту виборчу техніку і ставлення до опозиції, але вислід так чи інакше засвідчував, що якщо не 92 відс. виборців, то, напевно, 75 відс. (себто переважна більшість) голосували за українським вибором – в противагу чехословацькому і проугорському. Це засвідчували і чужі спостерігачі.

Проте найбільш автентичним актом самовизначення закарпатських українців був акт збройного спротиву Карпатської Січі проти угорського наїзника, що дістав вільну руку і доручення від нацистської Німеччини окупувати край. Ніхто тоді, навіть добре озброєна чехословацька армія ме збиралася підставляти чоло аґресії. Це зробили січовики!

Герої абсурду, карпатські січовики, кров'ю ратифікували акт проголошення самостійности і власним життям ствердили волю закарпатських українців, куди їм іти і де їм бути. Не важливо, скільки їх впало в обороні Закарпаття, не будемо сперечатися про число жертв, але для життя народу важливо, що у вирішальних моментах він став до боротьби, хоч і нерівної, і не сплямив своєї чести.

Лого Центру „Джерело“.

Мистецька...

(Закінчення зі стор. 1)

На її прохання „Лярш“ відрядив її до Львова в 1991 році.

В 1994 році міська влада передала центрові „Джерело“ незавершену будівлю на Сихові і в 1996 році за кошти, які зібрав торонтський відділ Канадського фонду допомоги дітям Чорнобиля, почалося облаштування будівлі для потреб дітей.

З 2003 року в Центрі діють майстерні для неповносправних молодих людей (18-35 років), де вони вчаться користуватися комп'ютером, мають можливості спілкуватися. Минулого року, завдяки допомозі і фінансовій підтримці різних ґрантів і індивідуальнихспонсорів, закінчено ремонт більшої частини будинку Центру на Сихові, і тепер всі програми „Джерела“ здійснюються в одній будівлі.

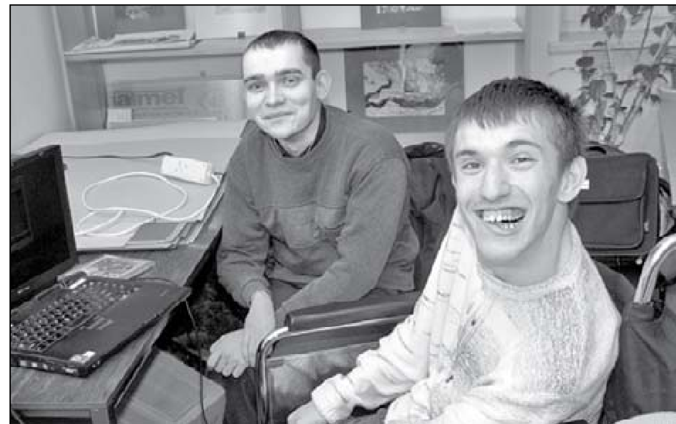
Будинок і вихованці „Джерела“ у Львові. *Фото: Центр „Джерело“*

Дівчина-доброволець з дитиною.

Зірка художниці Софії Лади.

В майстерні комп'ютерів.

7 березня: свято в міській бібліотеці

САН-ФРАНЦИСКО. – 7 березня в міській бібліотеці відбудеться урочисте відзначення досягнень культури України. Програму організовує Іванна Таратула-Філіпенко від музичної студії „Юліяна“. В програмі – українська народна музика, пісні, танці, поезія, народний одяг. Спонзори – міська бібліотека, музична студія „Юліяна“, відділ Українського Конґресового Комітету Америки в Північній Каліфорнії, Генеральне консульство України в Сан-Франциско.

Імпреза триватиме від 2-ої до 4-ої год. дня в Civic Center, Сан Франциско. Вступ вільний.

Надія Деркач

Українська Євангельська церква

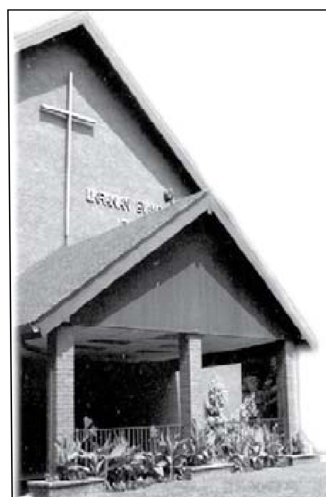
закликає:

Вивчайте Біблію, живіть за Словом Божим!

На пожертви нашої громади щотижня на цьому місці ми стисло розповідаємо про кожну з 66 книг Біблії.

133. Книги малих пророків. Пророк Авакум

Пророк був свідком падіння Асирійської імперії. Одночасно тривало зміцнення Мідії і Вавилону, які загрожували Юдеї. Пророк звернувся до Бога з запитанням про розходження Божого об'явлення і поточних подій: чому Бог допускає насильство? Чому Бог підняв халдеїв проти юдеїв? „Твої очі занадто пречисті, щоб міг Ти дивитися на зло. Чому ж дивишся Ти на грабіжників, мовчиш, коли несправедливий винищує справедливішого від себе?“ Бог відповів пророкові, що праведний своєю вірою житиме, а гнобителів досягне кара. Віра в Бога – це іспит на стійкість в житті праведному. Авакум закликає народ перетерпіти усі труднощі з вірою в Бога, який прийде на спасіння Юдеї. Пророк стверджує, що навіть в часі найбільшого лиха, він „Господом тішитися буде“.

Запрошуємо Вас до Української Євангельської церкви в місті Юніоні, Ню-Джерзі.

У нашій церкві щонеділі, о 9:30 ранку відбувається „Українська година“, яку складають спільна молитва і заняття Біблійної школи.

Наша адреса: 2208 Stanley Terrace, Union, NJ 07083. На цю адресу можна надсилати запитання з приводу прочитаних переказів Біблії.

Телефон: (908) 686-8171. Електронна пошта: ueag@verizon.net.

Пастор **Володимир Цебуля**
Тел.: (908) 591-0800

Кооперативний рух – на новому етапі

В серпні минулого року в Києві відбувся IX з’їзд Української Світової Кооперативної Ради (УСКР). Які історичні етапи має за собою український кооперативний рух, як він розвивається сьогодні, яке його суспільне, соціяльно-політичне і соціяльно-економічне значення – на ці та інші питання відповідає новообраний голова УСКР Ігор Ляшок в розмові з нашим чикаґським дописувачем Володимиром Павелчаком.

– Як виникла ідея створення Української Світової Кооперативної Ради. Хто стояв біля джерел цієї інституції?

– У Сполучених Штатах Америки українська кредитна кооперація зародилася після Другої світової війни. У Ню-Йорку, Філядельфії, Чікаґо та Дітройті були створені перші українські кредитівки. Їхній капітал хоч був і невеликий, але тоді надзвичайно потужно працювало прадавнє гасло українських кооператорів: „Свій до свого по своє!”.Саме воно було тим чинником, який гуртував наших українців на чужині.

Також треба пам’ятати, що за цю справу бралися люди, які колись в Україні вже були причетні до кредитної кооперації та успішно її розвивали – щоправда, переважно на західньо-українських землях, на які совєтські „визволителі” прийшли тільки у вересні 1939 року. На сході України вільна кооперація була знищена з приходом більшовиків ще на початку 1920-их років.

У США з ініціятиви таких визначних кооператорів, як Іван Шепарович та Роман Раковський з Ню-Йорку, Омелян Плешкевич і Дмитро Григорчук з Чикаґо, 31 березня 1957 року було створено Товариство Української Кооперації, яке згодом перейменувалося в Централю Українських Кооператив Америки.

Українські кредитні спілки створювалися і в інших країнах світу, куди повоєнне лихоліття закинуло наших людей, – в Бразилії та Арґентіні, у Великій Британії та Австралії. Тож виникли підстави для створення єдиного керівного органу.

31 жовтня 1973 року в Торонто, під час II з”їзду Світового Конгресу Вільних Українців (СКВУ), відбувся I з’їзд представників української кооперації західньої діяспори, на якому було створено Українську Світову Кооперативну Раду.

Першим головою УСКР було обрано Василя Ситника (Торонто, Канада, 1973-1978). Серед його наступників на цій посаді були такі відомі в діяспорі українські кооператори, як президент чикаґської кредитівки „Самопоміч” Омелян Плешкевич (1978-1993), Дмитро Григорчук (США, 1993-1998), Богдан Лещишин (Канада, 1998-2003), Ярослав Скрипник (Канада, 2003-2004), Богдан Кекіш (2004-2008), а відтепер ця честь припала мені.

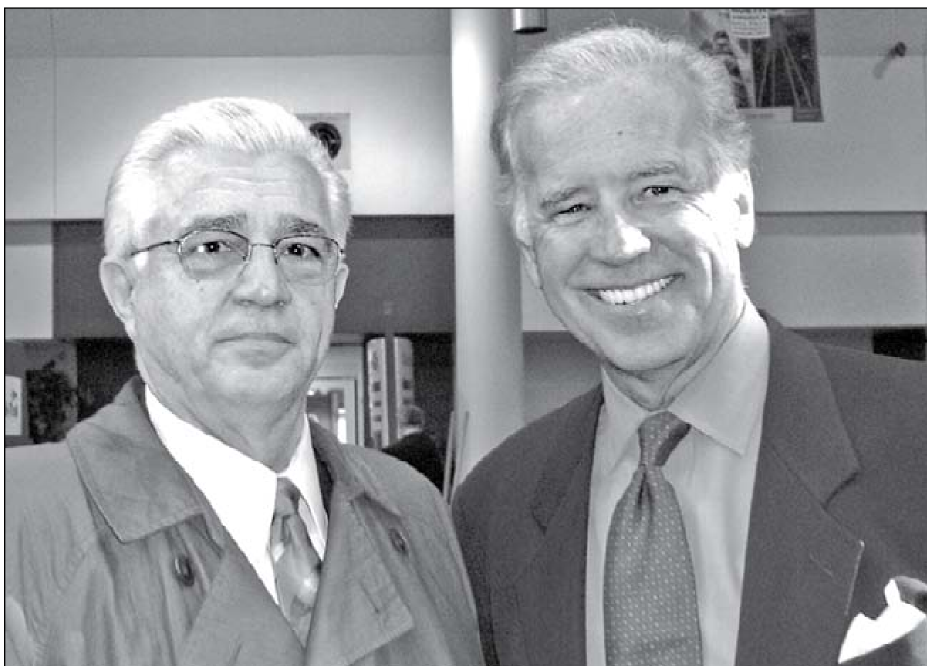
– Чи передбачає Статут УСКР сприяння кооперативному рухові в Україні?

– Дотепер не передбачав, але ми плянуємо внести спеціяльну зміну до Статуту, пов’язану з розвитком кредитно-кооперативного руху в Україні. Донедавна в УСКР від України була зареєстрована лише Національна Асоціяція Кредитних Спілок України (НАКСУ). Сьогодні в Україні діють ще дві подібні асоціяції: Всеукраїнська Асоціяція Кредитних Спілок України та Всеукраїнська Асоціяція Кредитних Спілок Військовослужбовців. Крім того, ми сподіваємося, що кредитівки, які покищо не входять до вищезгаданих асоціяцій, можуть створити власну структуру, яка згодом представлятиме їхні інтереси в УСКР.

– Яким питанням було приділено найбільше уваги під час IX з’їзду УСКР?

– Ми розглядали можливість створення українських кредитних спілок на теренах Росії і Казахстану. Також ішлося про видання щорічного журналу УСКР. Але найбільше часу все ж було приділено звітам керівників крайових організацій

Про роботу українських кредитних спілок Австралії розповів голова Ради Українських Кооператив Австралії Валентин Микитенко. Він зазначив, що головною проблемою кредитівок у цій країні є високі відсотки на позики, і це стримує розвиток житлового будівництва – в той час, як у державі відчувається брак житла. А кредитні спілки і банківські установи діють за одними і тими ж реґулятивними законами, а це доволі складно для кредитівок, адже вони не можуть конкурувати з великими банками.

Майбутній Віце-президент США Джо Байден зустрів віце-президента „Самопомочі” Ігоря Ляшка у Вашінґтоні під час конференції кредитівок.

Про діяльність українських кооператорів США звітував голова Централі Українських Кооператив Америки Богдан Ватраль. Він підкреслив, що лише за умов тісної співпраці української громади та кредитних спілок, що входять до складу Централі, можливий дальший поступ. Богдан Ватраль процитував слова тодішнього президента Світового Конгресу Українців Аскольда Лозинського, котрий вважає, що розвиток української кредитної кооперації у США є найбільшим здобутком нашої громади за океаном.

Заступник голови Української Кооперативної Ради Канади (УКРК) Оля Шевель розповіла про діяльність канадських кредитно-кооперативних спілок, які об’єднують у своїх лавах понад 72 тис. членів й активи яких становлять понад 1 млрд. дол. Одним з найважливіших проєктів УКРК є Програма зміцнення кредитно-кооперативних спілок в Україні, яка фінансується урядом Канади та діє вже протягом останніх 15 років.

Президент Національної Асоціяції Кредитних Спілок України Петро Козинець розповів про досягнення української кредитної кооперації. Членами НАКСУ є майже дві сотні кредитівок, сама Асоціяція є фінансово самодостатня, а її активи є більшими, ніж у Росії та Польщі разом взяті.

На з’їзді з доповіддю виступив також член Державної комісії з реґулювання ринку фінансових послуг, директор Департаменту нагляду за кредитними установами Андрій Оленчик. Зокрема він торкнув питання допомоги українцям, котрі проживають у державах колишнього соціялістичного табору, і зазначив, що ці питання з кожним роком набувають все більшої актуальности і що обов’язком української кредитно-кооперації є допомога українцям в усьому світі.

– Як Ви себе почуваєте у новій ролі голови УСКР?

– Для мене це обрання є великою честю, і я повною мірою усвідомлюю, яку важку ношу взяв на свої плечі. Звичайно ж, я розраховую на підтримку українських кооператорів у всьому світі, і все робитиму для того, щоб наша кооперативна родина з кожним роком чисельно зростала, успішно розвивалася та багатіла.

Новообрана дирекція Української Світової Кооперативної Ради.

Сумівці вшанували пам’ять героїв

Урочиста церемонія пам’яті героїв бою під Крутами.

ЕЛЕНВІЛ, Ню-Йорк. – 24 січня на Оселі Спілки Української Молоді (СУМ) з ініціятиви Осередку СУМ в Ню-Йорку ім. Тараса Чупринки, відбулося вшанування пам’яті 91-ої річниці героїчної битви під Крутами, де 300 молодих студентів віддали свої життя за незалежність України. Було також відзначено 100-річчя з дня народження та 50-річчя з дня вбивства Провідника Організації Українських Націоналістів Степана Бандери.

На оселю приїхали 120 членів з чотирьох Осередків СУМ – ім. Тараса Чупринки в Ню-Йорку, ім. Євгена Коновальця в Ірвінґтоні, Ню-Джерзі, ім. генерала Мирона Тарнавського в Пасейку, Ню-Джерзі, та ім. Митрополита Андрея Шептицького в Ґошені, Ню-Йорк.

Програма зустрічі включала святковий апель, який відкрив комендант свята, голова осередку в Пасейку Зенон Бетлей, а продовжив бунчужний-булавний осередку в Ірвінґтоні Тома Пиз. Писар команди Юрій Симчик зачитав святковий наказ, а заступник голови осередку Ню-Йорку Степан Качурак виголосив промову на тему річниць. Апель включав покладення вінків в пам’ять загиблих героїв під Крутами, спів молитви „Боже Великий“ та гимну України.

Після обіду, який приготував адміністратор оселі Петро Косцьолек, юнаки осередку Ню-Йорку з виховницею Надією Длябогою під опікою С. Качурака відвідали ліс та збудували хрест, який служив як пропам’ятний символ Крут під час ватри. Програма продовжилася запаленням ватри, під час якої вшанували пам’ять героїв покладенням вінка на хрест та хвилиною мовчання. Ліліяна Худолій промовила слово, після чого під звуки ґітари С. Качурака співали українських пісень. Перед завершенням ватри новообраний голова Крайової управи СУМ в Америці Андрій Бігун висловив подяку організаторам та учасникам зустрічі. Усі стали в коло і разом заспівали, за сумівською традицією, пісню „Ніч вже йде“.

Степан Качурак

Вінок в пам’ять героїв Крутів.

Пісні біля ватри.

МИСТЦІ УКРАЇНИ

Федір Коновалюк – майстер пейзажу

Тамара Буяльська,
Вінниця

Видатний український художник Федір Коновалюк (1890-1984) належав до плеяди майстрів, які, на жаль, отримують визнання тільки після своєї смерти. Але подвижницьке життя, творчість, талант завжди, врешті-решт, вводять великих майстрів у простір безсмертя. Через художні полотна Ф. Коновалюка до нас промовляє велика любов до України, до її народу, до природи, до Києва, де він прожив майже все своє життя.

Ф. Коновалюк народився в селі Калівка (нині село Ягідне), Вінницька область. Києво-Печерська Лавра, в якій у 1903-1909 роках навчався молодий художник, стала тією колискою, де не тільки формувався талант, але виколисувалась душа в єдності з Богом, де мужніло серце і збагачувались почуття. У 1911-1915 роках Ф. Коновалюк був учнем Київського художнього училища, брав участь у розписах церков Києва та Катеринослава (нині Дніпропетровськ). У 1925-1927 роках він навчався в художньому інституті Києва, в клясі Федора Кричевського (1879-1947). З родини Кричевських вийшло багато художників, які були не тільки відомими живописцями, але одночасово й архітекторами, майстрами книжкової графіки, художниками театру і кіно, майстрами декоративно-ужиткового мистецтва. Ф. Кричевський був тим талановитим вчителем, який вособлював у собі досвід поколінь, їх наснагу. Завдяки йому Ф. Коновалюк став продовжувачем традицій українського реалістичного живопису XIX-початку XX ст.

Ф. Коновалюк, син бідних селян, що залишився сиротою в ранньому дитинстві, пройшов за свої 94 роки шлях від батрака до великого майстра чарівного пензля і посів особливе місце в українському образотворчому мистецтві. Він міг би стати професором, але ніяких звань і нагород не мав, тому що його мистецтво було „занадто національним“, занадто відвертим щодо світоглядних переконань і

(Закінчення на стор. 20)

Федір Коновалюк. „Портрет Тамари Мороз“. 1966 рік.

УКРАЇНА І СВІТ

Виставка картин М.Туровського в штаб-квартирі ООН

НЮ-ЙОРК. – 26 січня з ініціятиви Генерального консульства України в Ню-Йорку та Постійного представництва України при ООН у штаб-квартирі ООН відбулась церемонія відкриття тематичної виставки, присвяченої відзначенню Міжнародного дня пам’яті жертв Голокосту. На експозиції були представлені твори Народного художника України Михайла Туровського.

М. Туровський народився у 1933 році, жив у Києві, вчився в Київському художньому інституті та у творчих майстернях Академії мистецтв. У 1971 році він виїхав до США, де наполегливо працював і створив відому світові серію картин „Голокост“. 19 грудня 2008 року указом Президента України Віктора Ющенка М. Туровському було присвоєно звання Народного художника України – за вагомий особистий внесок у розвиток українського образотворчого мистецтва.

Серія М. Туровського „Голокост“ нараховує десятки сюжетів. Різні за мотивами, однакові за почуттям болю. Це – послання всьому світові, всім народам, заклик до милосердя, співчуття, розуміння чужого болю.

Михайло Туровський

„Український народ, який сам пройшов випробування на виживання у роки Голодомору, схиляє голову перед пам’яттю мільйонів закатованих, загиблих і померлих у фашистських концтаборах і ґетто жертв Голокосту“, – сказав, відкриваючи виставку, Постійний представник України при ООН, Посол Юрій Сергеєв.

У промові Посол Ю. Сергеєв також відзначив, що, вшановуючи оголошений ООН Міжнародний день пам’яті жертв Голокосту, Україна висловлює свої щирі співчуття постраждалим від цієї страшної трагедії та закликає всіх людей доброї волі до дієвого протистояння проявам антисемітизму, ксенофобії та недопущення будь-яких форм геноциду.

Посол Ю. Сергеєв подякував М. Туровському за його талант та працю, а мистець подякував українським дипломатичним представництвам та ООН за сприяння у організації виставки.

Експозиція викликала значне зацікавлення представників дипломатичних місій держав-членів ООН, політичних та громадських кіл Ню-Йорку.

Лілія Григорян

На відкритті виставки (зліва): Постійний представник України при ООН Посол Юрій Сергеєв, Аскольд Лозинський, Генеральний консул України в Ню-Йорку Посол Микола Кириченко. Фото: Лілія Григорян

Сяйво з-за темних хмар

БІЛИЙ БІР, Польща. – Українська початкова школа в Білому Борі почала діяти з 1 вересня 1958 року в будинку колишнього будівельного підприємства. Там вона діє й досі. Співініціятором заснування школи був учитель-патріот Олекса Кутинський, а першим керівником школи – Володимир Шульган. Коли ж відкрився гуртожиток, першими його керівниками стали О. Кутинський, а відтак Андрій Вашенко – випускник щецінської школи україністики. В 1961 році школі надано ім'я Тараса Шевченка. У навчальному 1961-1962 році запрацювали всі вісім кляс.

У 1956 році у ставленні до української національної меншини в Польщі почалась певна відлига і було дозволено заснувати Українське суспільно-культурне товариство (УСКТ). Заснування української школи в Білому Борі два роки пізніше було неабияким досягненням УСКТ і місцевих українців, а передусім – голови Воєводського правління УСКТ в Кошаліні Володимира Серкіза, вчителя О. Кутинського та місцевого громадського діяча Михайла Ковальчика.

Саме тоді, на зламі 1950-1960 років, українці в Польщі створили кілька шкіл у селах Чахово, Тшенсач, Ярошівка, Сонгніти, Бані Мазурські, але і цього було досить, щоб налякати польську владу „відродженням" українства. З огляду на всякі перешкоди та труднощі, ці школи згодом перестали існувати. Пів віку проіснувала лише Школа ім. Тараса Шевченка в Білому Борі. Вистояти цій школі не було легко, бо влада ставила під сумнів доцільність її існування. Небезпека закриття школи була дуже реальною. Випускники школи пам'ятають випадки, коли на них кидали камінням на шляху з гуртожитку до школи.

Ще перед тим, як у Білому Борі відкрилася українська школа, о. Дзюбина домігся дозволу відправляти для українців Службу Божу в греко-католицьому обряді. Першу Службу Божу відслужив він 14 жовтня 1957 року. Потім відправляв богослужения у цвинтарній каплиці. Завдяки школі та церкві Білий Бір став своєрідним притягальним осередком для наших людей.

Наприкінці 1980-их років для потреб школи українці збудували новий гуртожиток, а в 1990-их – на базі початкової школи заснували середню, спорудили на пагорбі пам'ятник її патронові Т. Шевченкові й вибудували нову церкву.

До 50-річчя школи, у 2008 році, в Польщі появилася пропам'ятна книжка „Сяйво з-за темних хмар". Публікацію підготували до друку Марія Мандрик-Філь, Дорота Джевецька та Ярослав Залітач, при співпраці директорів і вчителів школи.

Тим, хто не жив у Польщі після акції „Вісла", важко уявити собі обставини життя українців в умовах суцільної дискримінації та приниження. Важко зрозуміти й значення рідної школи для українців на вигнанні, де робилось усе, щоб їх якнайшвидше спольонізувати, знищити їхню національну спадщину та національну пам'ять. Школа ім. Т. Шевченка світила немов український маяк у польському морі.

Вже на початку книжки читаємо зворушливе звернення до випускників Шевченкової школи: „Бути може, Ти призабув, що ставив тут свої перші кроки в навчанні... Бути може, не часто усвідомлюєш, що вивчив тут українську мову, знайшов друзів таких, як і Ти, вперше зіткнувся з красою пісні, поетичного слова, танцю... Бути може, багато чого не пам'ятаєш, бо доля написала непередбачені й несподівані сценарії і Ти сьогодні далеко... Але одне є певне: твоїй далекій, а все ж таки, віримо, близькій школі, цього року минає 50!"

Українська школа ім. Тараса Шевченка в Білому Борі.
Фото: Олесь Філь

У книзі вміщено поезію шанованого в Польщі українського поета Остапа Лапського „Напуття", статтю Луциї Дрозд, фотокопії протоколу першого в історії школи засідання педагогічної ради, запису у пам'яткову книгу школи її хресного батька Євгена Кирилюка – члена-кореспондента Академії наук Української РСР, з нагоди відкриття пам'ятника Т. Шевченкові. Своєрідним мистецьким надбанням є й фотокопія сонета українського поета в Польщі Якова Гудемчука з нагоди відвідання школи в 1961 році.

Стаття Марка Сирника „Білобірська альма-матер" присвячена також ювілеєві школи і доповнює польськомовний матеріял Л. Дрозд.

Велику частину книжки заповнюють фотографії з життя школи, список випускників. За 50 років українську школу закінчило 639 учнів. Директорами школи були В. Шульган, Іван Цимбалко, А. Вашенко, Данило Древко, Ірина Дрозд (найдовше), Ярослав Миц, Здзіслав Бігун, Андрій Дрозд.

У 2008-2009 навчальному році у початковій школі вчиться 26 учнів, у гімназії – 33 учні, в ліцеї – 52 учнів. Закінчивши українську школу, випускники продовжують навчання та здобувають адміністративні посади в державі та різні професії.

За 60 років на польській чужині українці в Польщі опинились на межі винародовлення та повної асиміляції. Коли б не оце сяйво з-за темних хмар, яким досі була Школа ім. Т. Шевченка та інші осередки освіти рідною мовою, українців у Польщі досі майже не було б.

Микола Дупляк

Конференція в Острозькій академії

Журналіст Степан Бандера вітає учасників конференції.
Фото: Ярослав Мізерний

ОСТРОГ, Рівненська область. – У Національному університеті „Острозька академія" 30 січня відбулася, за підтримки Конгресу Українських Націоналістів (КУН) та Центру досліджень визвольного руху, Всеукраїнська наукова конференція „Український національний рух: історія та сучасність", присвячена 80-річчю від дня заснування Організації Українських Націоналістів та 100-річчю від дня народження Степана Бандери.

Учасників конференції привітали проректор з навчально-виховної та наукової роботи, проф. Петро Кралюк, перший заступник міського голови Острога Олександер Корнійчук, голова Острозької районної ради Інна Гвізда, голова Всеукраїнського об'єднання „Свобода" Олег Тягнибок, голова Острозької районної організації КУН Ярослав Калька, член Братства ветеранів ОУН і УПА Євген Жолебняк та внук Степана Бандери – журналіст Степан Бандера.

З доповідями виступили завідувач катедри академії д-р Володимир Трофимович, завідувач катедри міжнародних відносин Київського славістичного університету д-р Ігор Іллюшин, завідувач катедри Національної академії служби безпеки України д-р Дмитро Вєдєнєєв, професор Національного аґрарного університету (Біла Церква) д-р Галина Стародубець та ін.

Відбулася презентація видання „Життя і діяльність Степана Бандери: документи і матеріяли". Протягом дня в актовій залі Острозької академії діяла виставка однострої УПА.

Також відбулося нагородження учасників конкурсу „Український національно-визвольний рух. До 80-річчя ОУН та 100-річчя від дня народження Степана Бандери", ініціятором якого була заступник голови Світової федерації українських жіночих організацій Наталя Даниленко. Перше та друге місця зайняли відповідно студенти маґістеріюму з історії Віталій Бондарчук та Андрій Стрижак.

Олексій Костюченко

Французький завод у Черкасах

СМІЛА, Черкаська область. – На нараді з питань соціяльно-економічного розвитку, яка відбулася 28 січня в Смілі, голова Черкаської обласної державної адміністрації Олександер Черевко повідомив, що французька фірма „Разек" збудує в Черкасах, на базі колишнього об'єднання „Хемволокно", завод з виготовлення металоконструкцій для супермаркетів. Спочатку інвестори плянували звести в Україні одне підприємство, а друге – в Росії, проте на зустрічі з О. Черевком, яка відбулася 21 січня, власник компанії „Разек" Патрік Жентіль повідомив, що усе виробництво буде зосереджене в Черкасах, оскільки в Україні підприємництво вести легше. Нове виробництво дасть працю для 200 черкасців.

Олександер Вівчарик

Дві успішні програми стажування в парляментах Канади і України

Під час зустрічі учасників програм у Верховній Раді.

КИЇВ. – 25 листопада 2008 року директор Канадсько-Української парляментської програми (КУПП) Ігор Бардин зустрівся зі стажерами програми обміну Верховної Ради. Програма стажування у Верховній Раді України розпочалась у липні 1995 року, за спільної ініціятиви Асоціяції колишніх членів Конґресу США і Верховної Ради України. Протягом 13 років Програма підтримується Аґентством США з міжнародного розвитку (USAID).

Обидві програми є подібними, обидві розміщуються і співпрацюють в самих парляментах, канадському і українському. Визначною особливістю ж те, що інтерни ВР в основному працюють в комітетах, а їхні канадські колеги – безпосередньо з парляментарями.

КУПП була першою програмою за підтримки української діяспори в Канаді. Програма була започаткована за погодженням з речником парляменту Джоном Фрейзером 1990 року. Перші інтерни прибули до Канади навесні 1991 року. Наступної осені Палата громад прийме 27-ий випуск традиційної програми стажування

Учасниками цьогорічної зустрічі були Марина Руденко – координатор програми стажування у Верховній Раді, професор Степан Величенко з Торонто, який у даний час викладає в університеті „Києво-Могилянська академія" за науковою програмою обміну імені Яременко від Фундації „Катедра", Лючія Гікс, яка є членом комісії з визначення інтернів, координатори програми стажування наступного року: Руслана Костіна, випускниця Національного університету кораблебудування у Миколаєві і маґістер університету Сторд-Гавґезунд у Норвеґії, і Олександр Панків, випускник юридичного факультету Львівського національного університету.

І. Бардин розповів про 18 років історії програми КУПП в канадському парляменті, досягнення декого з випускників, а також про можливість поєднання двох програм. Він також порадив інтернам звернути увагу на політичну культуру в парляменті, порівняти діяльність українського парляменту з парляментами більш досвідчених країн з метою покращення роботи. Він заохотив інтернів шукати наукові ступені та інші можливості стажування за кордоном – з тим, щоб з набутим корисним досвідом повернутися в Україну.

Зустріч відбулася у Великій залі будинку комітетів Верховної Ради в Києві на бульварі Михайла Грушевського і завершилася численною чередою питань-відповідей за чаєм і кавою.

Прикрим є те, що обидві програми в даний час переживають нелегкі часи. Незважаючи на те, що Програма Верховної Ради підтримується Аґентством США з міжнародного розвитку, навіть цих коштів не досить, незабаром фінансування ляже повністю на українську сторону.

КУПП була фінансована з зібраного 18 років назад вкладу, започаткованого українською діяспорою в Канаді. Враховуючи величезне падіння відсотків за останні сім років, так само, як і суттєве зростання витрат на програму, КУПП постала перед загрозою закриття 2010 року.

І це дуже сумно, адже канадська програма зробила дуже позитивний внесок у процес самореалізації української молоді, так само, як і вплинула на покращення міжнародного авторитету України.

Представники обох програм сповнені ідей про майбутнє співробітництво. Багато слів було сказано про важливість подібних програм. І важко переоцінити ролю, яку вони відіграють. Кожен рік з'являється ще одна сотня молодих людей з розумінням справжнього стану речей в своїй країні і світі в цілому, яким допомагають знайти місце в житті.

У світі лише три країни приймають інтернів у своїх парляментах: Німеччина, Канада і Україна. І було б непростимо, якщо дві з них припинять своє існування через фінансові проблеми.

Руслана Костіна,
випускниця Миколаївського університету кораблебудування

Подорож у каторжні місця

Постійний дописувач „Свободи" Олександер Вівчарик з міста Сміли на Черкащині народився в сім'ї політичних в'язнів, які перебували на каторжній праці в заполярному місті Інті, а у 1955 році, після звільнення з табору, були змушені ще тривалий час проживати у Заполяр'ї. Там і народився О. Вівчарик. Згодом разом з батьками він повернувся в Україну, але родина осіла на Черкащині, у Смілі, оскільки додому, в західню частину України, її не пустили. Юнак здавна мріяв побачити заполярні місця страждань своїх батьків і свого голодного дитинства, аж восени 2008 року йому вдалося здійснити мандрівку на Північ Росії. Проїхавши тисячі кілометрів, він написав дорожні нотатки, які ми вміщуємо в тижневику.

Глухий не почує

Осінь зненацька сплеснула по-літньому жаркими днями. На щастя, у вагоні потягу, який рушив за маршрутом станція ім. Тараса Шевченка – Москва, пасажирів було небагато. Мені пригадалися буремні 1990 роки, коли потяги брали штурмом. Українці везли в голодну Москву харчі, а звідти – крам. Ці поїздки були на той час одним з елементів натурального обміну, який панував замість товарно-грошових відносин. Адже на підприємствах людям платили за працю виробами, які треба було десь збути або на щось обміняти.

В Росії додумалися виходити на вулиці з плякатами „Єльцин, застав хохлов накормити Росію!". А навіщо змушувати, коли українці везли самі? Вагони не витримували ваги, лопалися ресори…

Мої міркування у напівпорожньому вагоні перервала поява супутників у Черкасах. Енергійний, міцний чолов'яга непевного віку відразу почав роздягатися, голосно нарікаючи на спеку. Дівчина-підліток, яка їхала з ним, виглядало, давно звикла до подібної метушні. Тож, надягнувши радіонавушники, залізла на другу полицю і затихла там, час від часу подригуючи (напевне у такт музики), ногою.

– Володимир Степанович, – відрекомендувався чоловік, обтершись в рушником і, нарешті, вмостившись. – А то онука моя Раїса. У Росію їдемо, в Сиктивкар. Я тепер там живу, – гордо повідомив чоловік і наче ненароком поклав на стіл російський пашпорт. Щоправда, незабаром хутко його сховав. – І гражданство маю, оце внучку забрав. Уже два роки у нас учиться. Тяжело, но втягується. Хочу, щоб теж гражданство руське імєла.

– А навіщо? – здивувався я.

– Да, живу хорошо. І банька у мене єсть.

– Навіщо, – знову запитав, – ви хочете, щоб онука мала російське громадянство?

– На пенсії я. Раньше робив у Тюмені…

– Я про громадянство питаю…

З верхньої полиці звісилося миле личко Раїси в обрамленні чорного волосся.

– Дідо не чує, – мовила вона, – глухий. Так що ви не зважайте на нього.

Я зважив на її пораду і до пізньої ночі слухав монолог. Час від часу його переривали страшні удари дверима вбиральні. Тоді навіть глухуватий Володимир Степанович здригався і дивувався: „Як Ви витримуєте? Я недочуваю, і то тяжело". Але робити зауваження татуйованим молодикам чомусь не хотілося. Залишалося тільки сподіватися, що пиво у них колись закінчиться. Та й бубоніння діда вганяло у дрімоту. А він розповідав:

– Я руський, то-єсть українець. Нас, хохлов, багацько в Тюмені робило. Да і зараз, вообще, работають, в основном, наші. Но хто не зробив собі ґражданства, тому тяжело. З ґражданством лєгче. А в Тюмені зараз хорошо. Не то, шо раньше. На бурову станцію їхати – нема нікого. Начальник каже мені: „Бери, Володя, оно п'яних. Бачиш, валяються? На буровой одійдуть і будуть работать. А тепер навели порядок там шведи, німці, англійці… Усьо в їхніх руках. Як п'яний попався – зразу вилетів з роботи. А зарплата висока. А техніка! Старається Росія. Я такої раніше не бачив. Японська! Ніколи не ламається. Раз, правда, екскаватор не діяв. Викликали представника з фірми. Він приїхав, глянув у кабіну і каже: „Покладіть те, що тут було". А там, оказується, комп'ютер був. Майстер його, конєшно, додому забрав. А ця зараза без комп'ютера робити не хоче. А летуни які руські! Американські приїжджали, як подивилися, на чому вони літають, так кажуть, ми і за утричі більшу платню на такому б не літали. Хорошо в Росії. От тільки плохо, що мєстноє насєлєніє на Сєвєрє спивається. Летунам, буровикам за водку оленіну, ягоди віддають. Дуже п'ють".

Краєвид за вікном поїзда змінюється – від веселих березових гаїв до похмурої болотистої тундри.

Я вже майже заснув під стукіт коліс і монолог сусіда, як, зненацька, включили світло і до вагону зайшли українські митники. „Пакунки в Росію везете?" – суворо запитали вони. „Ні", – хором відповіли ми з Раїсою. На цьому огляд закінчився.

Російський митник довго роздивлявся банку з малиновим варенням, яку я віз, як привіт з України. Потім зітхнув і віддав. Світло вимкнули. Ми поринули у сон до Москви.

Москва всередині – це той самий мурашник з тими ж похмурими, знервованими, готовими до аґресії людьми, яких ще за часів Леоніда Брежнєва висміював сатирик Михайло Жванецький.

Особливо це помітно в метро. Впадає у вічі і майже повна відсутність гарних жіночих облич. Зате багато чоловічих азійських і, так би мовити, кавказьких. При мені дві жінки старшого віку голосно обурювалися з того приводу, що вони заполонили весь Сибір і „лізуть" вже й у Москву. При цьому вони досить відверто поглядали на молодого азіята, який стояв, незворушний, чи то не розуміючи, про що йдеться, чи вдаючи, що не чує.

Ось тут я чи не вперше подумав: ми таки різні. На щастя, у нас такої зневаги до приїжджих і ксенофобії нема. У всякому разі, так мені здається…

А ще – мова. Те, що у нас називають російською мовою, є, по суті, суржиком. Та й дуже важко вибити з українця м'якість вимови. Тому, почувши нашу людину з її нібито російською мовою, росіяни відразу безапеляційно заявляють, мовби ставлячи тавро: „Хохол!". І все, ти вже не своя людина.

Я ніколи не бачив, щоб у нас озиралися, коли хтось розмовляє російською мовою. У Москві мене зустрів мій давній товариш Василь. Ми йшли і жваво розмовляли рідною мовою. І на нас озиралися…

Дружина Василя – чудова господиня, турботлива мати, вчителька, москвичка в якомусь там поколінні – зустріла гостя з України, як належить. Але коли було випито третю чарку, вона витерла губи, глянула на мене уважно і мовила з притиском: „Я б разділила Вас по Дніпру…"

Почуте вразило настільки, що я ледь не вдавився грибами, зібраними Василем у підмосковних лісах.

– Але чому? – тільки я спромігся запитати.

– Ви всі націоналісти, – була відповідь. – Баламутите там, в НАТО хочете. Влади нєт. Ви підтримали Грузію в її аґресії проти Південної Осетії. А у мене два сини. Я не хочу, щоб вони воювали…

– То не лізьте, де вас не просять, – розсердився я, – і не будете воювати.

– Так це ж Грузія напала на Осетію. А вона хоче бути з нами. Як ми могли не втрутитися?

– А чого ви тоді проти незалежности Чечні? Вона теж хоче відділитися. Тільки вже від вас…

– Це зовсім інше, – була відповідь.

– У чому?

Мене не почули.

Наступного дня столиця Росії відзначала День міста. Ми пішли подивитися на святкування. Вразила кількість правоохоронців і розмах свята. А ще – любов росіян до своїх прапорів і однострої̈в. Стяги Росії і Москви висіли на установах, банках, магазинах, житлових будинках. Вони були в руках у дітей і на сорочках дорослих. Нерідко зустрічалися і прапори СРСР.

Під вечір п'яних була силасиленна. Ті, що могли ще триматися на ногах, сідали навпочіпки і курили. Я їв морозиво і дивився на одну таку групу. За моїми підрахунками, вони вже просиділи півгодини. Спробував присісти подібним чином і собі. За п'ять хвилин ноги позатерпали. А розморені святом і випивкою росіяни сиділи і сиділи… Як конвойовані каторжники.

Після свята мене провели на потяг. На Ярославському двірці було людно. По радіо передавали оголошення про те, як розпізнавати терористів і залишені ними вибухові пристрої. Ми прощалися, коли почули позаду грубе: „Розійдіться, потвори". З'явилося дивне створіння: стрункий чоловік у червоній сукні і жіночих чоботях віз на тачці якогось блазня в лахмітті.

Біля нас зупинився інтелігентного вигляду чоловік. Його очі палали: „Так, це ми: юродиві, блазні. Ми – Росія!" – промовив він і пішов до потягу, яким і я мав їхати.

(Продовження в наступному числі)

На кожній зупинці поїзда починається базарювання.

НОВИНИ МИСТЕЦТВА І ЛІТЕРАТУРИ

Міжнародний фестиваль фотографії

Таня Д’Авіньйон. „Готель в Бухарі“.

ТАШКЕНТ, Узбекистан. – Наприкінці жовтня в узбецькій столиці відбувся 4-ий Міжнародний фестиваль фотографії „Ташкентале-2008“, організований Академією мистецтв Узбекистану та Ташкентським будинком фотографії. Свої світлини надіслали фотомайстри з 20 країн світу. З кожної країни приймалось не більше 30 фотографій з тем „Розум та інтуїція“, „Міміка і жести“, „Молодь і час“.

Були запрошені представники з Азербайджану, Канади, Казахстану, Японії, Китаю, Литви, Росії, Єгипту, Савдівської Арабії, Угорщини, Узбекистану, Киргизстану, Ізраїлю, США та України. Серед запрошених учасників проєкту були й добре відомі Таня Д’Авіньйон (Бостон) та Олександер Харват (Рівне, Україна), автор цих рядків.

У Ташкенті є багато вихідців з України, які приїхали на відбудову міста після трагічного землетрусу 1966 року та залишились на постійне проживання.

Організатори фестивалю вразили гостей насиченістю заль у різних палацах. За тиждень програми було відкрито сім виставок – понад 700 світлин! Крім того, щодня фотографи мали можливість фотографувати архітектурні пам’ятки, кольорит життя та побуту людей, особливо – на базарах.

Цікавою частиною програми була поїздка до всесвітньо відомої древньої Бухари, історичний центр якої занесений до списку Всесвітньої культурної спадщини ЮНЕСКО.

За результатами подій у Ташкенті та Бухарі 16 березня у Рівненському обласному краєзнавчому музеї відбудеться виставка кращих світлин Т. Д’Авіньйон та О. Харвата. На відкриття виставки плянується запросити гостей з Ташкентського будинку фотографії.

У вересні в Ташкентському будинку фотографії буде відкрита особиста фотовиставка творів Т. Д’Авіньйон.

Олександер Харват,
Рівне

Таня Д’Авіньйон. „Сир на базарі“.

Вечір пам’яті піяніста Олександра Слободяника

НЮ-ЙОРК. – 31 січня в Кауфман-центрі відбувся вечір пам’яті відомого українського піяніста Олександра Слободяника (1941-2008).

О. Слободяник народився в Києві. В 15 років він вже був студентом леґендарного професора Генріха Нейгауза. Став лавреатом конкурсів ім. Фредеріка Шопена у Варшаві та ім. Петра Чайковського у Москві, у віці 18 років почав своє турне по Европі і до останнього дня був відданий своїй праці. Його виступи називали блискучими, екстраординарними, високо індивідуальними. Його поважали студенти, колеґи. Всі, хто з ним спілкувався, не могли забути яскраву особистість. „Познайомившись з ним, його не можна було не полюбити“, – сказав Володимир Фельцман, друг та колеґа О. Слободяника.

На вечорі прозвучало багато теплих слів про О. Слободяника, а також музика, яку він так любив. І всі піяністи, які приїхали, щоб зіграти на цьому вечорі, присвячували своє виконання О. Слободяникові.

Вечір було відкрито відеокадрами гри О. Слободяника. Після чого грали відомі піяністи Олександер Торадзе, Олександер Корсантія, Сюзан Стар, Етері Анджапарідзе, Володимир Фельцман, Сергій Бабаян. Також на вечорі грала вдова Слободяника Лариса Крупа та син Олександер Слободяник.

Олександер Слободяник, син піяніста

Володимир Фельцман біля портрета Олександра Слободяника.

На вечорі пам’яті піяніста Олександра Слободяника.
Фото: Пітер Відор

Лариса Крупа

Всі згадували про те, як познайомились з О. Слободяником, скільки в них було спільного, як з ним було цікаво. Його студенти розповідали про нього, як про професора. І відчувалось, що публіка в залі не просто прийшла на концерт відомих піяністів, а прийшла зустрітись знов з О. Слободяником через них.

Концерт закінчився відеоматеріялом гри піяніста. Після чого авдиторія аплодувала маестрові стоячи.

Вечір пройшов в дуже теплій атмосфері, адже всі зібралися згадати велику людину, великого піяніста, великого українця.

Лілія Григорян

Федір Коновалюк. „Хати“. 1975 рік.

Федір Коновалюк...

(Закінчення зі стор. 13)

не відповідало ідеологічним догмам соціялістичного реалізму. Він був і залишається великим майстром пейзажів. Майстер відчував ностальгічний потяг до життя українського села, до старих мазанок, вкритих соломою хат, огороджених тинами.

За спогадами його дружини Тамари Мороз-Коновалюк, українську народну пісню мистець любив понад усе. Він знав багато пісень, виконував їх з властивим йому розумінням пісенної душі.

Музою Ф. Коновалюка була його дружина Тамара, молодша за нього на 23 роки. Це подружжя було зразком відданости, взаємоповаги, душевної щедрости. Їх поєднувало велике працелюбство і витончене почуття гумору. Вони були щасливі удвох.

Найкращі твори Ф. Коновалюка зберігаються в музеях та приватних колекціях України, зокрема у Києві і Вінниці, де у Центрі культурології і виховання студентів Вінницького національного технічного університету діє з 1992 року меморіяльний комплекс Ф. Коновалюка, в якому експонуються 244 твори уславленого земляка. Є і портрет Ф. Коновалюка, написаний Іваном Їжакевичем.

Значна частина його полотен ще не має притулку, схована у фондах і не експонується. Його спадщина не вивчена, творчість не досліджена. Мистець час від часу промовляв дружині: „Мої картини – то наші діти“.

Не можна, щоб його твори почувалися сиротами в Україні, яку він безмежно любив.

Федір Коновалюк. „Хата, в якій народився художник“. 1970 рік.

Книжки, надіслані до бібліотеки „Свободи“

Віра Крива. „Україна далека і близька“, поезії. Це третя віршована збірка авторки, яка об’єднує поезії різних періодів її творчости, ліричні роздуми, життєві спогади, особисте сприйняття суспільно-політичних подій в Україні, тугу за рідним краєм. Видавництво, „Пороги“, Дніпропетровськ, 2008 рік.

Петро Саварин. „З собою взяли Україну“. Від Тернопілля до Альберти – спогади, виступи, відгуки, історичні розвідки... Книга розрахована на широке коло читачів, яких цікавить вітчизняна історія та політика. Київ, 2007 рік.

Тарас Гунчак. „Симон Петлюра та євреї: переоцінення“. Книга вперше була видана в1985 році. Тепер вона доповнена новими матеріялами, містить численні документи присвячені цій актуальній темі. Видавництво „Українське Історичне Товариство“, Львів-Ню-Йорк-Торонто, 2008 рік.

Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці. „Енциклопедія української діяспори“ том. І - США, книга 1 А -К. Ню-Йорк-Чикаґо, 2009 рік.

Смолоскип. „ Голодомор. Дві п’єси“. До збірки увійшли дві п’єси: одна очевидця Голодомору Сергія Кокота-Ледянського, написана в Україні 1942 року, друга — Богдана Бойчука, створена 1962 року в Америці. Ці п’єси можуть допомогти українцям визнати минуле, яким болючим воно не було б, та йти до майбутнього без ненависти, проте з пам’яттю про втрати. Видавництво „Смолоскип“, Київ, 2008 рік.

Інститут-заповідник Маркіяна Шашкевича. „Маркіян Шашкевич на Заході“, статті та есеї про М. Шашкевича та його еру і ролю у відродженні Галицької України під австро-угорською окупацією у XIX ст. Упорядкування, редакція і вступ Ярослава Розумного. Збірник появився в 195-ту річницю від народження М. Шашкевича та в 45-річчя діяльности Інституту в Вініпезі. Вініпеґ, 2007 рік.

Українсько-американська асоціяція університетських професорів, Національний університет „Острозька академія“, Інститут досліджень української діяспори. Статті і матеріяли. Це ювілейне видання відзначає 45-ліття існування УААУП. У виданні подано огляд головних моментів діяльности, поруч з переліком наукових здобутків членів з метою сприяти їх збереженню як частини наукової спадщини українців на Заході. Ню-Йорк -Торонто-Острог, 2008 рік.

Семен Підгайний. „Українська інтеліґенція на Соловках“, „Недостріляні“. Автор — відомий публіцист, історик, громадсько-політичний діяч української діяспори, колишній в’язень соловецьких концтаборів. Вміщені у книзі твори написані правдиво і майстерно, вони викривають злочинну політику кремлівських авантюристів у побудові „комуністичного раю“, що обернулося справжнім пеклом для багатьох націй. У книзі подано імена і прізвища осіб, котрі загинули від рук узурпаторів. Видання в Україні здійснене вперше і розраховане на всіх, кому не байдужа доля рідного народу. Видавничий дім „Києво-Могилянська академія“, Київ, 2008 рік.

Товариство „Бойківщина“. „Літопис Бойківщини“ ч.2/75(86) Рік 2008, журнал, присвячений дослідам історії, культури і побуту бойківського племени. США-Канада-Україна.

НОВІ ВИДАННЯ

Федір Одрач – англійською мовою

Theodore Odrach. „Wave of Terror". Translated from Ukrainian by Erma Odrach. Introduction by T.F. Rigelhof. Chicago: Academy Chicago Publishers, 2008. xv, 326 p. (An Anita Miller book).

Федір Одрач за час короткого свого перебування в Канаді написав і видав цілу низку книжок українською мовою. Літературна слава, одначе, як це часто буває, прийшла до нього аж після його смерти. І завдячує він цю славу своїй дочці Ермі Одрач, яка з посвятою і послідовністю почала перекладати його оповідання на англійську мову і друкувати їх в канадських літературних журналах. Згодом вона зібрала ці переклади і видала їх двома окремими книжками („Whistle Stop and other stories". Cornwall, Ontario: Vesta, 1984. 125 p.; 2.вид. Missisauga, Ontario: Carpathian Books, 1993. xii, 184 p.) , а тепер ось здобулась на відвагу перекласти і видати більшу Одрачеву працю, роман „Вощадь", що вийшов під назвою „Wave of Terror" („Хвиля терору").

Т.Ф. Ріґельгоф, канадський письменник з Монреалю і автор вступної статті у книзі, звертає увагу на талант Ф. Одрача, як літописця зниклого, загубленого світу, на його вміння змальовувати емоції, і зокрема на його неромантичний, несентиментальний підхід до емоційного життя дівчат і жінок. Чимало книжок написано було про радянську дійсність, але Ф. Одрач, може, єдиний письменник, який вмів розповісти про те, як прихід радянської влади впливав на сексуальну ідентичність жінок, каже Т. Ф. Ріґельгоф. Він пише про впливи на Ф. Одрача таких письменників як Антон Чехов і Ісаак Бабель, і порівнює його з Олександром Солженіциним.

Альберто Манґуель, редактор престижної збірки різдвяних оповідань, де одне з Одрачевих оповідань надруковане поруч з такими авторами, як Ґрагам Ґрін, Джан Чівер, Володимир Набоков, також порівнює Ф.Одрача з О. Солженіциним, підкреслюючи його прецизний стиль, око журналіста, добрий сенс політичної ситуації і розуміння того, що саме і як треба вибрати і розповісти.

Анонімний рецензент поширеного американського тижневика видавців „Publisher's Weekly" називає книжку „Wave of Terror" „захоплюючим сардонічим романом про сталінську окупацію Білорусі – романом багатим на історію, жахи і комедію".

Майкел Познер, рецензент торонтського щоденника „Globe and Mail", пише про невідомого автора-іміґранта з таємничою ідентичністю, який прибув до Канади в 1953 році на 42-му році життя і помер від інсульту 11 років пізніше, залишивши в Канаді дружину з двома дочками і низку невідомих в англомовному світі книжок українською мовою.

Для Ерми Одрач батько був суцільною загадкою. Він тримався здалеку, завжди в тіні і на віддалі. Дитині запам'яталось постійне туркотіння друкарської машинки, що на ній він вичаровував незрозумілі їй тексти кириличним шрифтом. І хоч Е. Одрач володіла в побуті розмовною українською мовою, читати літературні тексти було їй не під силу. І тільки після батькової смерти, коли дівчина стала дорослою, вона почала серйозно вивчати українську мову і читати батькові твори з зрозумінням.

Ф. Одрач є автором таких книжок українською мовою: „В дорозі" (1954), „Наше Полісся" (1955), „Щебетун" (1957), „Півстанок за селом" (1959), „Покинута оселя" (1960), „На непевному ґрунті" (1962), „Вощадь" (1972). Ці книжки виходили друком в Арґентині і в Канаді і сьогодні їх можна знайти тільки в деяких діяспорних бібліотеках. Автор – його справжнє прізвище Федір Шоломицький – народився 13 березня 1912 року в Місятичах на західньому Поліссі. Вчився в університеті у Вільні (тоді ще під польською владою), згодом працював учителем у Пінську. В час війни був у рядах Української Повстанської Армії, а тоді подався на захід шляхом через Німеччину, Англію. До Канади прибув 1953 року, поселився в Торонто. Заробляв на життя своє і родини, працюючи робітником у друкарні. Помер 7 жовтня 1964 року.

„Вощадь" – це перший том задуманої автором трилогії про Полісся, але він появився уже після авторової смерти. Слово „вощадь" походить з Пінщини і означає світанкову заграву. Дія роману, як каже сам автор, „відбувається в Пінщині, де я родився і яку більшевики чомусь відлучили від України. Заподіяно таким чином велику кривду поліському населенню, яке тотально є українське...".

Оця проблема національної ідентичности є одною з центральних тем роману. Населення говорить українською мовою, район приділений до Білорусі, тому в школах офіційною мовою має бути білоруська, але на ділі всюди запроваджують російську. Протагоністи Одрачевого роману – це не однобічні чорно-білі портрети героїв і анти-героїв, а повноцінні, складні своїми характерами люди, що попали у трагічну межеву ситуацію і пробують у ній вижити. Ф. Одрач майстерно змальовує кошмарну атмосферу непевности, страху, підозрінь, донощицтва, де людина не знає кому може вірити і на чому будувати своє майбутнє.

Англомовний текст Одрачевої прози читається легко, без відчуття будь-якої штучности. Часто не відчуваєш, що це переклад з іншої мови. Але Е. Одрач дозволяє собі чимало вольностей, скорочень, навіть доповнень – створюється враження, що вона не тільки перекладає, але й редагує наново батьків текст.

Часом, але не завжди, це виходить на користь книжці. Ось приклад. В оригіналі: „Це дало йому притоку до інших міркувань: ну, от, людина... Стрибає, стрибає і впаде. Земля притулить „даруночок", і з ходом часу пам'ять затреться по людині. Або от, – ще вчора.... Був інший лад і зараз теж інший. Вчорашній упав і зник, як ця ось крапля, а теперішній? Чи впаде колись?". Цей текст у перекладі Е. Одрач звучить так: „Kulik thought, „A person rises, then falls; the earth swallows him up and in time he is forgotten. Just yesterday there was a regime, and today there is another. Yesterday's was swept away just like that drop. And today's? Will it too fall and vanish one day?". Або такий приклад: „А жидами не треба людей обзивати, бо це образа. У нас, у СССР прийнято слово – єврей. Ну да, – єврей, євреї, к євреям, за євреямі. Понял, Карнєй?". Перекладний варіянт звучить: „But what concerns me is your use of the word Jew. Didn't you know it is completely against all Communist principles? You must stop calling fellow-comrades Jews because that is very offensive to them. We, the people of the Soviet Union, have adopted a new and more progressive term – Israelis. Yes, Israelis. Do you understand, Cornelius?"

У вступному слові до перекладу Е. Одрач пише про те, що батько не тільки не закінчив дальших томів трилогії, але що і до першого тому він залишив у манускрипті чимало змін, поправок і переробок, які не були взяті до уваги під час посмертної першої української публікації цього роману. Так що порівнюючи переклад з ориґіналом, ми не маємо певности, чи зміни внесені самим автором, чи перекладачем. Е. Одрач не завжди щасливо передає прізвища і назви. Кулик у неї - Kulik, дід Семен = grandfather Cemen, [непослідовно, бо другий Семен, Семйон Степановіч Собакін названий Simon Stepanovich Sobakin], Лейзеревіч =Leyzarov, Сергій = Sergei, Богдан Хмельницький = Bohdan Hmelnytsky, Львів=Lvov.

Навіть автор, що його ім'я сама ж перекладач вже утвердила попередніми англомовними виданнями як Fedir Odrach (що правильно передає вживаний письменником псевдонім) названий на титульній сторінці книжки „Wave of Terror" – Theodore Odrach. Історичні диґресії автора перекладач або скорочує або відкидає зовсім.

Закінчення роману інше в ориґіналі, інше в перекладі. Не знаємо, чи рішення ці самовільні, чи пов'язані з авторським ще редагуванням манускрипту. Бо бувають у перекладі і неточності, і невідомо, хто за них відповідальний.

Для прикладу такий параграф: „Бо ж тут, в залі театру Гольцмана, сиділи на кріслах і жиди, і поляки, і москалі і найбільше малоросів та хахлів, яким Україна потрібна так, що минулорічний сніг". У перекладі читаємо: „The audience was made up predominantly of Poles, Jews, Belorussians and Russians, for whom Ukrainian was a crude, backward language spoken only by a mob of illiterate peasants. To them, Ukrainian was as vital as last year's snow."

Якщо зміни тут внесені не автором, а перекладачем, то вони не віддзеркалюють правильно тексту. В перекладі не тільки додано білорусів, еліміновано малоросів з хахлами, але й змінено основну думку автора, бо ориґінал говорить про Україну, а переклад тільки про українську мову, та ще й характеризуючи її, згідно з думкою її ворогів, як примітивну, нерозвинуту мову юрби неграмотних селюків.

Марта Тарнавська

Ювілейне видання асоціяції професорів

„Українсько-Американська асоціяція університетських професорів. Статті і матеріяли". Редактор д-р Ася Гумецька, редактор-консультант проф. Алла Атаманенко. Ню-Йорк-Торонто-Острог: УААУП, Інститут досліджень української діяспори, Національний університет „Острозька академія", 2008, 375 стор., тверда обкладинка.

Це ювілейне видання підсумовує діяльність Українсько-Американської асоціяції університетських професорів (УААУП) за останні 45 років.

Асоціяція має заслужену репутацію академічної наукової установи, яка об'єднує українських професорів США і Канади.

Від початку свого заснування у 1961 році, УААУП намагалася об'єднати українських професорів американських і канадських університетів з метою допомогти їм подолати русофільські тенденції американського наукового світу і підтримати введення українознавчих студій в університетські програми.

Асоціяція створила Науковий фонд для допомоги українській професурі у виданні наукових праць.

Після відродження української державности УААУП нав'язала контакти з університетами України і активно підтримує ці зв'язки у формі лекцій та спільних конференцій.

У збірнику читачі знайдуть різні статті і документацію, дані про президентів УААУП, звіти членів про свою діяльність, архівні протоколи засідань, звернення, листи, тексти бюлетенів „Професорські Вісті" тощо.

Це унікальне видання має велику вартість для дослідження історії українців в Америці і заслуговує на широке розповсюдження.

Закликаємо всіх, кому не байдужий вклад української діяспори в американську та українську науку, придбати це видання. Ціна, разом з пересилкою, 40 дол.

Замовлення просимо висилати на адресу: Ukrainian American Association of University Professors, P. O. Box 491, Kent, OH 44240.

УААУП

Настя Волошин – українська стигматичка

До 15-річчя від дня смерти

Настя Волошин здобула широку популярність як українська стигматичка. Народилася вона 17 жовтня 1911 року в родині Петра і Анастасії з роду Матвійців, в селі Красне, яке належало до греко-католицької парафії в Майдані Сінявському на Ярославщині.

Родина Волошинів була вбога, але численна. Настя була одинадцятою дитиною. Її батько був в церкві паламарем, а мама доглядала дітей. Настя була здібною дівчиною, але вчитися не могла, бо треба було заробляти на життя.

З молодих років дівчина пасла худобу, служила в заможніших людей, але при тому була надзвичайно побожною. При кожній можливості бігла до церкви і там ревно молилася. Вона мріяла мати такі рани, які мав Ісус Христос.

Одного разу під час молитви в каплиці на її руці чудом зависла вервиця, з якою пізніше вона молилася. Служила дівчина в о. М. Воробія, а згодом, в 1933 році, у Степана Вачка в Млинах, коло Радимна.

Саме в цьому селі з Настею в червні 1935 році діялися незвичайні, надприродні речі. Вона втрачала мову, на тілі почали з'являтися криваві рани, траплялися екстатичні стани, під час вона яких мала різні видіння, провіщувала події, які згодом сповнялися.

Процес стигмації в різній формі проявлявся і досяг вершини появою обосторонніх ран на ногах 20 і 21 вересня 1935 року.

Це викликало широке зацікавлення не лише на Перемищині, але далеко за її межами. На свято Воздвиження Чесного Хреста – 27 вересня 1935 року, до Млинів приїхало понад 9,000 людей. Нею почали цікавитися лікарі, які вивчали цей випадок у лікарні.

Найбільше зацікавлення виявив о. д-р Гавриїл Костельник зі Львова. Він написав книжку, яка складалася з трьох частин: „Настя Волошин – дівчина з стигмами", „Настя Волошин – жертва на показ" і „Пояснення стигматизації". Митрополит Андрей Шептицький також цікавився нею і разом з о. Г. Костельником неодноразово був свідком її екстазів.

Коли Н. Волошин виповнилося 24 роки, вона вступила до чину сестер Василіянок у Львові, де отримала ім'я Міріям. Від того часу рани на руках і ногах перестали відкриватися, тільки рана на грудях була відкрита. Надалі проявлявся дар ясновидіння. Сестра Міріям говорила до сестер василіянок: „Сестри розлетяться, як пташки".

Так сталося – більшовики Церкву знищили. Сестру Міріям заслали до Сибіру, де вона допомагала багатьом людям. Коли по багатьох роках повернулася з Сибіру, оселилася на Львівщині. Люди до неї йшли, їхали звідусіль. Померла Н. Волошин 9 січня 1994 року в селі Шпильчина на Львівщині, похована на кладовищі у Бібрці, за 25 кілометрів від Львова.

Ярослав Стех

---

8 ЛЮТОГО 2009 р. МИНУЛА ПЕРША БОЛЮЧА РІЧНИЦЯ
відходу у Божу вічність, на 101-му році життя, нашої найдорожчої
МАМИ, БАБЦІ, ПРАБАБЦІ і ПРА-ПРАБАБЦІ

СВ. П.

КАТЕРИНИ БУЧАК

з дому ЛИСОБЕЙ

нар. 22 лютого 1906 р. у селі Стриївка, Тернопільщина.
Мама покійної Наталії Кузів і прабабця покійного Івасика Кузів.

Молимось за спокій душі Покійної:

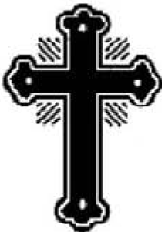
доньки: ЄВГЕНІЯ ЮНКО
ЯРОСЛАВА КРУК з мужем ДМИТРОМ
зять: ІВАН КУЗІВ з дружиною ВОЛОДИМИРОЮ
внуки: ІВАНКА ЗАЯЦЬ з мужем СЛАВКОМ
СЛАВКО КУЗІВ з дружиною ОЛЕЮ
ЕВГЕН КУЗІВ з дружиною ЛЕСЕЮ
правнуки: РОМАНКА, ЛЕСЯ, ТАНЯ, НАТАЛІЯ,
МАРІЯНКА, МАРКІЯН і РОМЧИК
в Україні:
внуки ВАСИЛЬ ТАБАЧНИЙ з дружиною МАРІЙКОЮ
ДМИТРО ТАБАЧНИЙ з дружиною СЛАВОЮ
КАТРУСЯ НАЗАР з мужем СТЕПАНОМ

правнуки і пра-правнуки та ближча і дальша родина.

Вічна Її пам'ять!

Любіться діти... і уважайте на хату.
К. Бучак

Tilie Kuzma Decyk was born June 2, 1916, in Chicago, Illinois to Agnes and Dmytro Kuzma. She took her nursing degree at St Mary of Nazareth Hospital in Chicago and in 1943 joined the US Army Nurses Corps where she served in New Orleans, Wales and Paris. Tillie rose to the rank of captain and was awarded the European-African-Middle Eastern Campaign Medal, WW II medal, and a Bronze Star to EAME Theater Ribbon, having participated in the establishment of the first Allied field hospital after the Allied invasion at Normandy and the first Allied hospital in Paris following the liberation of Paris.

After WW II, Tillie returned to Chicago and continued her nursing career in the Veteran's Administration and completed her bachelor of science degree at DePaul University and master of science at the University of Chicago.

She married Walter Decyk in Chicago in 1950, and they had two daughters, Roxanne and Christine.

Tillie served as a role to model to health professionals and to women, pursuing her career as a psychiatric nurse, nursing educator and hospital administrator at the VA Hospital in North Chicago. Following her retirement from the V.A. in 1972, she continued teaching nursing at Lake Country Junior College. She also served as president of the Lake County Red Cross and was active in other civic organizations in Waukegan, Illinois.

Tillie and Walter moved to Sun City Arizona in 1983 where they founded the Ukrainian Club of Sun City. Following Walter's death in 1993, Tillie served as the president of the club for more than 10 years and was active in other organizations including the World War II Nurses Club and the Women in Armed Forces Memorial. She was a lifelong advocate for recognition of the contribution of women in the military and appreciation for the nursing profession.

Tillie is survived by her daughters Christine Decyk of Chicago, Illinois and Roxanne Decyk of The Hague, Netherlands.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ПЕТРО КСЕНИЧ, член 13 Відд. УНС Т-ва св. Миколая у Вотервліті, Н. Й. Помер 10 листопада 2008 р. на 85-му році життя. Нар. в 1923 р. в селі Конечна на Лемківщині. Членом УНС став в 1980 р. Залишив у глибокому смутку сестру з чоловіком, племінниць і племінників. Похорон відбувся 14 листопада 2008 р. на цвинтарі св. о. Миколая у Вотервліті, Н. Й.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

ІРЕНА КЛІВОК, член 42 Відд. УНС. Померла 2 липня 2008 р. на 90 році життя. Нар. в 1918 р. в Свидовій, Україна. Членом УНС стала в 1950 р. Залишила в глибокому смутку Марту Ломагу і Юрія Руденського з родинами. Похована на українському цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. коло мужа Модеста.

Вічна Їй пам'ять!

Секретар

ПЕТРО МЕЛЬНИК, член 161 Відд. УНС. Помер 18 жовтня 2008 р. на 82-му році життя. Нар. в 1926 р. в Leesdale. Залишив у глибокому смутку дружину Анну, брата і родину. Похорон відбувся 20 і 21 жовтня 2008 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла в Ембрідж.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

ТЕРЕЗА ГЕНТОШ, член 53 Відд. УНС Т-ва св. Миколая в Піттсбурґу, Па. Померла 22 вересня 2008 р. на 70-му році життя. Нар. в 1938 р. в Україні. Членом УНС стала в 1977 р. Залишила в глибокому смутку ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 26 вересня 2008 р. на українському цвинтарі св. Івана Хрестителя в Піттсбурґу, Па.

Вічна Їй пам'ять!

Секретар

ДОРОГІ ЧИТАЧІ!

Висилаючи посмертні оголошення, просимо подавати числа своїх телефонів.

Оголошення можуть бути оплачені кредитовими картками:
VISA, MASTER CARD або AMERICAN EXPRESS

У ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
відходу у вічність 17 лютого 2008 р.
дорогої і незабутньої

СВ. П.

ЛІДИ СКРИПУХ

Молимось за спокій Твоєї душі, а Ти
назавжди залишишся в наших думках і серцях.

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

будуть відправлені в Брандфорді і в Україні.

Муж д-р ІВАН СКРИПУХ з родиною

Ділимося сумною вісткою, що 6 лютого 2009 р.
відійшов у вічність наш найдорожчий
БРАТ і ВУЙКО

СВ. П.

ФРАНКО ЛІТОВІНСЬКИЙ

нар. 24 грудня 1916 р. в селі Щуровичі, Львівської обл., Україна.

У великому смутку залишилися:

сестра – СОФІЯ ФАРИНА з родиною в Україні
братова – МАРІЯ з родиною
кузин – ТАРАС з родиною
кузинка – КАТЕРИНА з родиною
племінниця – ЛЕСЯ з чоловіком МИРОНОМ і сином НАЗАРОМ
племінник – ЯРОСЛАВ з дружиною ЗЕНОВІЄЮ і дочкою ІРИНОЮ в Україні
племінник – ТЕОДОР з дружиною СЛАВОЮ і родиною в Україні
вся численна близька і далека родина в Україні.

Пожертви в пам'ять Покійного можна складати на Українську греко-католицьку церкву Різдва Пресвятої Богородиці за адресою: 80 Livingston Avenue, New Brunswick, NJ 08901.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями
і знайомими, що 6 лютого 2009 р. з волі
Всевишнього відійшла у вічність наша найдорожча
МАМА, ТЕТА і ДВОЮРІДНА СЕСТРА

СВ. П.

СТЕФАНІЯ ОБУЩАК

з дому ЧУЙКО

нар. 30 січня 1919 р. у Станіславові, нині Івано-Франківськ.

Закінчила Державну Гімназію та Державний Учительський Інститут Української Мови.

Похорон відбувся в середу, 11 лютого о год. 10-ій в церкві св. Архистратига Михаїла, а відтак на цвинтар св. Марії у Факс Чейс, Па.

Залишилися в глибокому смутку:

дочка – ВІРА
племінники – ОЛЕГ ЧУЙКО з родиною
– ВОЛОДИМИР ЧУЙКО з родиною
– ТАРАС ГОЛЕЙ з родиною
племінниці – МАРІЯ ДЗІДЗІЦЬКА з родиною
– ЛЮБА ГОЛУБЧАК з родиною
двоюрідна сестра – АННА КОНДРАТ з родиною
ближча і дальша родина в Америці, Канаді та Україні.

Вічна Її пам'ять!

Ділимося сумною вісткою,
що 25 січня 2009 р.
відійшов у вічність
на 26-му році життя
наш найдорожчий Івасик

I'am Free

Don't grieve for me, for now I'm free,
I'm following the path God laid for me;
I took His hand when I heard Him call
I turned my back and left it all.
I could not stay another day
To laugh, to love, to work, or play;
Tasks left undone must stay that way.
I found that place at the close of day.
If my parting has left a void,
Then fill it with remembering joy,
A friendship shared, a laugh, a kiss;
Ah, yes, these things I too will miss.
Be not burdened with times of sorrow;
I wish you the sunshine of tomorrow.
My life's been full, I've savored much,
Good friends, good times, a loved one's touch.
Perhaps my time seemed all too brief,
Don't lengthen it now with undue grief
Lift up your heart and share with me.
God wanted me now- He set me free.

ІВАН СВЯТОСЛАВ КУЗІВ

внук покійних бабців Анни Назаркевич і Наталії Кузів
і правнук покійної Катерини Бучак.

У глибокому смутку залишилися:

батьки – ОЛЯ і СЛАВКО КУЗІВ
сестри – ЛЕСЯ і НАТАЛІЯ
дідусі – ІВАН НАЗАРКЕВИЧ з дружиною ІРИНОЮ
– ІВАН КУЗІВ з дружиною ВОЛОДИМИРОЮ
тети – СОНЯ БЛОНАРОВИЧ з мужем ЮРІЄМ та дітьми АДРІЯНОМ і ОРЕСТОМ з дружиною ХРИСТЕЮ
– ІВАНКА ЗАЯЦЬ з мужем СЛАВКОМ та дітьми РОМАНКОЮ, ТАНЕЮ і МАРІЯНКОЮ
– СТЕФКА НАЗАРКЕВИЧ з мужем РОН ТРЕМБА і донькою ЮЛІЯНКОЮ
вуйко – ЄВГЕН КУЗІВ з дружиною ЛЕСЕЮ і синами МАРКІЯНОМ і РОМЧИКОМ

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ ІВАСИКА
буде відправлена ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА
в четвер, 5 березня 2009 р. о год. 5-ій веч.
в Українській католицькій церкві св. Івана у Виппані, Н. Дж.

Donations in memory of Ivan Kuziw: St. John Ukrainian Catholic Church – Building Fund, 60 North Jefferson Road, Whippany, NJ 07081.

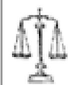
To view video/slide show go to: www.IvanKuziw.BlogSpot.com

SO. BOUND BROOK MONUMENT CO. LLC
УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО
ДАРКО ВОЙТОВИЧ, власник
(908) 647-7221 • (732) 356-1209
СТАВИМО ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ
З РІЗНИХ ҐРАНІТІВ, БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ
ЦВИНТАРІ СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ,
СВ. ДУХА в ГЕМПТОНБУРГУ ТА ІНШИХ.

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська • 973-292-9800 #3040 •* adukr@optonline.net

ОКСАНА ТРИТЯК
Професійний продавець забезпечення УНС
OKSANA TRYTJAK
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
2200 Route 10, P.O. Box 280 Parsippany, NJ 07054
Tel.: (973) 292-9800 (Ext. 3071) • Fax: (973) 292-0900
e-mail: OKSANAUNA@COMCAST.NET

ЮРІЙ Б. КОРДУБА
Адвокат
Emphasis on Real Estate, Wills, Trusts and Elder Law
Ward Witty Drive, P.O.Box 249, Montville, NJ 07045
Hours by Appointment! Tel. (973) 335-4555

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
Найбільший вибір українських книжок.
Замовляйте каталог:
1-866-422-4255
www.ukrainianbookstore.com

ARKA
Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відео-касети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.
89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

Apon Video, P.O. Box 3082,
Long Island City, NY 11103
Tel./Fax: (718) 721-5599

Замовляйте DVD VHS
17-річниця Незалежности України.
Фільм Роксоляна.
Ціна 20.00 дол.

Друкарня
COMPUTOPRINT Corp.
Established 1972
Clifton, New Jersey
виконує друкарські роботи:
- книжки (в твердій і м'якій оправах)
- журнали (з експедицією, або без)
- канцелярійні друки
- весільні запрошення (в укр. і анг. мовах)

Ваші замовлення виконуємо сумлінно, скоро і на час та з 30-літнім досвідом!
973-574-8800
Fax: 973-574-8887
e-mail:computopr@aol.com

Новини з нашої інтернет-сторінки
www.svoboda-news.com
- **з'явився розділ Альманахи УНС**
- **повернувся „Лис Микита" - у новому форматі**

• ПРАЦЯ •

Потрібна жінка для опіки старшої жінки з проживанням в околицях North Port, Florida.
Тел.: (908) 464-4972

Потрібна жінка до опіки над інвалідом терміном на півтора місяця від 23 березня до 1 травня в Ню-Джерзі.
Cell: (732) 604-0544

• НА ПРОДАЖ •

На продаж крипта (верхній поверх) на Venice Memorial Gardens, Venice, FL в українській секції.
Прошу телефонувати до Ірени
(713) 789-0239

• РІЗНЕ •

*Куплю **картини** старих українських мистців до своєї приватної колекції. Оплата за домовленістю.*
Тел.: (312) 330-0956
Михайло

ЗМІНА АДРЕСИ

☐ **„Свобода"** ☐ **„The Ukrainian Weekly"**

СТАРА АДРЕСА:

Число Відділу (якщо член УНС): ....
Ім'я і прізвище: ....
Адреса: ....
....

НОВА АДРЕСА:

Ім'я і прізвище: ....
Адреса: ....
....
Число телефона: (.......) ....

Зголошення присилати до:
Svoboda/The Ukrainian Weekly
P.O.Box 280, Parsippany, NJ 07054

На зміну адреси проситься долучити $1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ

KANTOR
LONG - DISTANCE - PHONE - SERVICES

Перша українська телефонна компанія в Північній Америці

- Низькі ціни
- Висока якість
- Жодних лімітів
- Жодних попередніх, додаткових чи прихованих оплат

Телефонуйте до нас:
з Чікаго: **773-751-2318**
з Філадельфії: **215-689-8076**
з інших місцевостей: **1-877-848-6376**

www.kantor.ca

Не гайте часу – звертайтесь до нас і починайте заощаджувати сьогодні!